

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Izvenredni: do 9 petih vrt 1 D, od 10—15 petih vrt 1 D 30 p, večji izvenredni petih vrt 2 D; notica, poslano, izjava, reklama, prekladi petih vrt 3 D; poroke, zaroke veljost 15 vrt 30 D; šatinske ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Izvenredni davek posebej. Vprašanjem glede izvenrednih naj se priloži znanja za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Marnica“ Knafljeva ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 394.

Vrednitište „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Dopisne sprejema le podpisane in zadesne frankovane.

Reklame se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 240—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo plačano naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Inž. Čiro Jeglič:

Kaj nam je povedal čiča Srdarevič?

Koncem maja je priredila zagrebška gospodarsko-šumarska fakulteta za svoje slušalce 12dnevno poučno kmetijsko potovanje po stari in novi Srbiji. Stirideset mladih ljudi se nas je napotilo pod vodstvom našega odličnega strokovnjaka prof. dr. Frangeša, da vidimo zemljo in domovine naših najvzhodnejših in južnih sodržavljanov, da upoznamo od blizu njih življenje, njih moč in bogastvo, njih pomanjkanje in potrebo in da se zavemo dolžnosti, ki nas veže do njih.

Mi, ki bivamo tostran Save, v neposredni bližini in območju zapadne kulture, imamo čisto zelo čudne predsodke o narodu onkraj Save in Drine; neki umetni parasti mrnje nam zastira pogled in ga polni z nezaupanjem do lastnih bratov. In vendar ti bratje tako težko čakajo na nas; čakajo, da jim na ta klevetani Balkan kot prijatelji prinesemo dobrot in pridobitev zapadne kulture. Ni tu toliko balkanskega, kakor mislijo mnogi, ki še niso bili na srboskem Balkanu. Kaj vse si človek domišljuje, ko se peje prvič v to zaostalo, od tinte očrnelo deželo! Ali, če hočeš biti odkrit, moraš čisto priznati: mnogokaj je v Srbiji bolj napredno, bolj zdravo, globlje in jače zasnovano kot pri nas doma. Posebno ostrišni pred dejstvi, ki jih je ustvarilo srbosko kmetijsko združništvo; žilava samopomoč krepkih združug daje srboskemu kmetu vrlo lepo spričevalo. Gleda, da bo združništvo rešilo in dvignilo jugoslovenskega kmeta, se vedno učinkoviteje uveljavlja. — Tam doli na Donavi, ob Timoku in v mediteranskem Povardiju pod zasneženo Šar planino sem se zmisli na naš Triglav in morje: Kako velik in prostorn je naš dom jugoslovenski, koliko bogastva in sreče je še shranjeno v tem ozemlju, na katerem životari in se prepira 13 milijonov malodušnikov in obupancev. Sočni travniki, bujne oranice, varne doline in nepregledne, s rodovitnostjo prenaseljene žitne poljane, solčne gorice in z gozdovi vpraznčene gore — vse to je naše. Vsega imamo in lepa, vesela je pesem našega pastirja in skrbna molitev našega oratarja. Samo da tudi med nami enkrat vstanejo Fausti, z melioracijami, delom neugojč zem-

ljo, ki nam rodi in nas živi. Da skoro pride čas, ko se bo šrom našo domovino zila popevka oratarjeva in vrisk pastirjev, škripanje vosov in drdranje vlakov, žurno udarjanje strojev in bobnenje ukročenih naravnih sil, prošnja, molitev domačih syonov in žvižg fabriške sirene v en akord domačega kmetkega zdravlja, v eno, živo hotenje: daj nam danes naš vsakdanji kruh! Koliko najplodnejše pšenice zemlje leži še pod pašniki, koliko najboljšega, najbujnejšega, a nemeliortan, humusa se še duši v močvirjih ob Savi, Donavi in Tisi, koliko pustega Krasa je še neposušene in koliko je še goščav, šikare in zangmarjenosti na tlu, ki bi po svoji naravi moglo roditi kvalitetni pivovarski ječmen, izvrstno pšenico in 18% sladkorno peso!

Na krasnem polju moravske doline ljudem še gnoliti ni treba, v velikem delu Srbije je običajno dvopolno gospodarstvo, ki brez škode seje leto za letom korozi in žito, izplačujejo se še najekstenzivnejši načini kmetijstva. Kako bogat bo še lahko postal naš kmet! In ne samo kmetijstvo, tudi rudarstvo, industrija ima še v naši zemlji neizčrpane zaklade. Bosna in Srbija — kako mnogo jim ste že delali skomine! Ko so Germani pod Mackensenom marširali v Srbijo, se jim je zdelo kot da gredo v obljubljeni deželo. Nemci imajo o Bosni in Makedoniji že celo literaturo, postavljali so na naših tleh spomenike nemških vojskovo-
dij, kipe in mramorne plošče — kakor da se nikoli več ne umaknejo. Vse to potomcem za spomin. Tudi nam za spomin! V parku blizu Aranđelovića še zdaj stoji ogromna štata rjovečega leva, obrnjena proti jugu. Naj ta rjoveč lev bodri tudi nas ter nas spominja naše dolžnosti!

Malodušni smo še in premalo drug drugega poznamo. Če se pa takole vozim in hodim po daljni blagoslovljeni naši zemlji, med brati, ki jih še nikoli nisi videl, se ti odpira srce in budi pogum. Poslušaj srebna dekleta, ki gojo melodijo hrenenečih stenskih pesmi, se razveseliš Šumadinca, ki ti zaupno stika roko ter pripoveduje kot naš kranjski Gorenjec, premotriš radovedno arnavsko deco v makedonskih selih, spo-

znavaš srbosko dušo iz ciganske pesmi, se ozreš za malim mohamedanskim pastirčkom, ki je oduševljen slekel svojo raztrgano srjaco in jo veselo vihti mimobežečemu vlaklu v pozdrav; gledaš, poslušaj, čuvstvuješ in razmišljaš, in zdi se ti, kot da vsi ti vtisi trkajo na tvojo dušo: ali čuješ, ali razumeš besedo, ki ti jo govore tvoji novi bratje?

Tako potovanje ti pove več ko vse knjige, ki jih čitaš doma v zaprti izbi. Ne bom tu opisoval, kodi vse smo hodili in kaj smo doživeli. Drago mi je bilo predvsem, da sem opazil pri preprostih srboskih ljudih toliko iskrenosti, dobre volje in narodnega ponosa. Naj povem en lep primer, ki smo ga doživeli na tej ekskurziji.

Vračajoč se iz Skoplja skozi Šumadijo, smo se pomudili v mičnem Mladenovcu. Tu smo pregledali srečno združeno zvezo, osnovano v avgustu prošlega leta. Mlad organizem, ki se vrlo lepo razvija in veže 48 kraljevih združug z Glavnim Združnim savezom. Organizacijo vodi tu stari šumadijski seljak Srdarevič, ki je pred 22 leti opanoval prvo združugo v mladenovačkem srezu. Za čiča Srdarevič je tipičen vzor. Zaveznega, razboretega seljaka; leta so mu že vpognila hrbtenico, a duh mu je ostal čvrsto razmaknjen in napredka željan. Vsi, ki smo ga videli in slišali tisto popoldne, smo čutili, koliko globlje seže in prime neokrajšana beseda prerodnega moža, preizkušnega v delu, nego navdušene govornice zasnanjih mladeničev in umetno pomlajenih starcev. Posedli smo po klopih in stoli na ulici pred srečno združugo, stari Srdarevič nam pa je razlagal in odgovarjal na vprašanja in oči so mu sijale od zanosa, ko je gledal na nas in domačine, ki so obkrožili našo skupino. Zdelo se je, kot da nam govori glas pravega narodnega učitelja, glas narodove duše, in lepše ga je bilo slišati kot filozofa, ki na parirju svet pregleda. To je eden tistih tihih delavcev, ki več store, nego govorijo. Pa nam je povedal čiča med drugim tudi tole:

»Ne izročam vam naročenih pozdravov. Marveč vas pozdravljam, ker me od srca veseli, da ste se odločili delati za prosneh 85% jugoslovenskega življa našega seljaka. Bog nam je bogato blagoslovil našo domaćo krudo, in verjete, obdaril je s blistim razumom tudi nas kmete. Mi

kmetje nismo tako neumni in zatelebani, kakor včasih pričajo gosposke poslovice, željni smo napredka in vedno bolj nas žela za dviganjem kulture na sebi. Samo ljudi ni, porztrvovalnih in sposobnih učiteljev, ki bi nam dajali, kar zaslužimo in po čemer hrepenimo. Vi zdaj potujete in gledate kmetovanje širom domovine; naj vas spremlja najprisrčnejše naše čestitke: verjete, naš kmet je napredka sposoben in bo vstal ter dal Jugoslaviji novo veselo obličje, čim nas inteligenca ne bo več tako zanemarjala in kakor hitro bo nastopilo dovolj delavcev, ki bodo vedeli, kaj je nam kmetom in na-

šemu narodu res najbolj potrebno! Koliko zla nam činijo politični strankarji in kortesi, ki nas poznajo samo zavoljo volitev! Dajte nam izobrazbe, dajte nam kulture, utirajte, gradite pota in utrjujte vezi, ki bodo vezale meščanstvo s podeželjem, šolano inteligenco z zapuščenimi seljaštvom. Dvignite, osamozavežite, izobrazite seljaka in sence sreče ne bo več tako narko sijalo nad našo domovino! —

Prepričan sem, med našimi kmeti je še mnogo Srdarevičev. Da bi njih klic ne ostal glas vplodnega v puščavi!

Lekcija klerikalcem in „Autonomistom“.

Po »Pokretu« posnemamo ta-le člank ispod peresa Nikole Premovića:

Srbi smo bili srečni v naši stari državi, ker nismo poznali jezuitstva v praksi. Naši popi so bili večinoma narodni ljudje in slušabniki božji. Naš narodni Bog je bil tudi njihov, verska tiranija je bila nesnana. Še manj pa je bila znana politično-verska tiranija in klerikalizem, ki je v resnici ena najostudnejših pridobitev moderne Evrope. Pravijo, da smo prinesli v novo državo balkanizem. To je zelo verjetno, toda naši smo mnogo večje zlo in to je klerikalizem, ki je naglo doživel moderno evolucijo ter se prelevil v klerikalno republikanizem. Na čelu tega novega klerikalizma stoji ne sv. Peter in ne Ignacij Lojolski, ampak Rim in zlobni duh.

Naš klerikalizem dobi poseben obličje, ki ga nima nikjer na svetu in ki ga ni imel niti v starem avstrijskem cesarstvu. V narodni državi postaja brez skupnih protidržav, kar je seveda sakrila narodna država in vlada, ki so jo dosegli zastopale. Moderni »klerikalni republikanizem« je iztegnil svoje tipike proti pravoslavnu kralju in dinastiji. Njegova triletna tajna evolucija je končana ter je dobila svojo popolno protidržavno obliko. Vendar pa se »klerikalni republikanizem« še ni popolnoma razvil, ampak je samo pogumno pomolil svoje sluznate rogove, ker pa je povsod okoli njega mrtva tišina, se je takoj povlekel v svojo poljavnino, kjer se razvija nova evolucija, ki naj bi zadala smrti vdarec narodni državi.

Moderna klerikalna politika ni več jezuitstvo, ampak mestotelizem. Niti srboski »balkanizem« se ne more kosati s perfidno igro domačih jezuitov. »Balkanizem« je precej izkrivljen ter je bled in anemičen, vendar menimo, da še ne leži na smrtni postelji, ampak da samo pričakuje. Drugače ne moremo razumeti, kako je mogoče, da ličijo rane vojnim invalidom raznovrstni »dov, ne pavk, ni se uklonil ne sil, ne laskanju. Stal je kot hrast do zadnjega in padel je kot hrast, vese nezombjen. Ustanovitelj slovenske moderne in njen učitelj, prvobititelj slovenskega evobodomielstva, umetnik najširšega sloin svetovnega obzorja, prvi klicar za socialno pravičnost, naš Tirtež v dobi najširšega duševnega, narodnega in političnega robitva! Aškero je bil ne le pesnik globokega čustva, nego tudi globokih misli, dalekosežnih perspektiv.

In kakor sem označil V. Vodnika kot ptičko taščico, ki se prva oglašala svojim srebrnim glasom ob svitanju, smatram A. Aškera za kosa, ki je močno izvrgetel svojo melodijo, da vstajamo ter se nam bliža dan svobode!

Veliko je delo Aškerevo in njegove zasluge za duševno življenje Slovencev so nesmrtni. Ali je velik poet, velik mož?

Na to je odgovoril sam v prologu k svojem »Prinocu Trubarju«:

»Kdo je velik? Kdor za glavjo se jasno dviga nad površje svojih dni; kdor ubojuje premotri široko — a blistimi sokoljimi očmi.

Kdo je velik? Kdor rojakom svojim — kaže pot iz sužnjega mraku — v solnce in svobodo domovine — z belim plamenom brez strahu.

Kdo je velik? Kdor svoj čas izpolni — kdor življenja vso žrtvuje moč — idealom in najvišjim ciljem, — dokler smrt ga ne zagrne v noč.

Fran Govekar.

Pavle Popović:

Ernest Denis.

(Osební spomíní)

Za časa velike vojne je bil naš narod srečen, ker je imel med hrenovskimi publicisti nekaj prijateljev, ki so našo stvar branili in ji pomagali. Tudi prijateljem smo dolžni dober del naših uspehov. V Angliji so bili: Sir Arthur Evans, R. W. Seaton Watson, R. W. Burrows, A. H. E. Taylor i dr. V Parizu — za kar moramo biti posebno hvaležni avram, ki so jih par let pred vojno ustvarili Srbi, predvsem dr. M. Vesnić in dr. G. Jakić — je bila skupina profesorjev in publicistov, ki smo jo vsi spoštovali in ki jo je vsak od nas smatral za prijateljski krog, kjer se je občutili kakor doma. To skupino so sestavljali imena: Ernest Denis, Auguste Gevaert, Emile Haumont, Victor Bérard i dr. V tako odlični smrti imen je težko reči, kdo je bil boljši od drugega. Vključb temu pa moremo svobodno reči, da je eno prvih mest to pa starosti in položaju, posebno še za pariski krog, zavzemal Ernest Denis, profesor zgodovine na Sorboni.

Redki so med redkimi prijatelji, ki kor je bil Denis. Kot prijatelj je bil udan, inteligenten in aktiven, in sicer v visoki meri. Zdi se, kakor da bi se bilo vse njegovo življenje namenoma ravno v smeri, da je mora za časa vojne uparabiti v korist našega naroda. Kot patriot, ki je sodeloval kot dobro-

10letnica Ant. Aškercove smrti.

Danes pred desetimi leti nas je presenetil zadnjič: umrl je! Umrl nenadoma, sam, čisto sam, kakor je živel vedno sam. In vse slovenski narod je zaplakal za možem, ki ni nikoli vedel, kako ogromno ima čestilcev, ki pa se je do zadnjega hipa zavedal, da ima dosti sovražnikov.

Par dni pred smrtjo je še večerjal v Flalovi gostilni v Nunaki ulici (današnji Bolniški blagajni), v srednji sobi za špansko steno — sam. In vrnil se je zadnjič na svoje stanovanje na Bleiweisovi cesti št. 9, v pritličju na levo. Ko je hotel spustiti zastor na oknih, mu je postalo nenkrat slabo; in zgrudil se je. Onesvetočen je ležal na tleh; zadela ga je kap. A ponoči se je zavedel, klical je na pomoč, a prikladal ni nikogar. Niti premakniti se ni mogel. Kako dolgo je še živel? Kdaj se ga je umislil spaneč ali ga je snova objela nezavest? — Šele jutraj ga je našla postrežnica, ki je prišla popravič, ležčega postrani na tleh.

Povedal ji je, da ga je zadela kap, ki se je je bal že več let; a rekel ji je tudi, da ga je bilo ponoči prvič grozno strah. »Umreti bom moral, ko sem vendar šele 56 let star! Saj sem živel vendar vedno tako solidno in redno! Je dejal in prosil: »Poboljšite me na postelji! Pokličite še koga, da vam pomaga, — toda nikar nobene mlade ženke! — In ko so nato govorili, da ga

dado odpeljati v bolnico, je zgrožen zgrabil postrežnico za roko ter jo rekel: »Ne, v bolnico nikar! Pustite me tu, — saj bom čisto miren in nič ne bo dela z menoj! — Ko pa je tudi došli zdravnik dejal, da mora v bolnico, kjer bo imel boljše oskrbo in postrežbo ter vedno zdravnik poleg sebe, se je vdal. »V Leoniču Vas peljemo,« je rekel nekdo. »Tam je lepše.« Toda šteditelj in skromni Aškero je ugovarjal: »Ne, ne! V Leoniču je zame predrago. Če se mora biti, preneljite me v bolnico! Vsi smo mislili, da je napad brez posebne nevarnosti in da se hitro opomore. Toda napad se mu je ponovil in umrl je.

Prijatelj, danes tudi še pokojni švedski kritik in pesnik dr. Alfred Jensen je v gutenbergem tedniku napisal o Aškercu krasen nekrolog. V njem je dejal, da se Aškero ni odlikoval s formalno virtuoznostjo, da ota bila kot umetnika Prešeren in Gregorčič nad Aškercem, da je »v njegovih delih tudi kaj nesrelega in neumetniškega, to, da dr. Jensen je dostavil: »Aškero pa se mi zdi narodnejši od obeh in njegov kulturni pomen je za Slovence večji!« Dr. Iv. Prijatelj je pisal o njem: »V svesti si duševnega bogastva svojege plamena, katero je končno tudi dosegel svoj prostorček na soncu, je Aškero posegel v globoke narodne zakladnice in nam našel biserv in nje, da se se ločevali na soncu in okrasili prvi narodno dušo, vteraj še brezpravne binjice. Ti biservi so Aškercove balade.

V svojih narodnih baladah je pesnik nedosežen ljudski pripovednik. . . . Ne samo s svojimi snovi, vztrajni naravnost ispred oči, delujočimi s svojo neposrednostjo, otplivostjo in izraznostjo, Aškero je deloval naravnost očarovalno s svoje oblike. . . . Aškercova poezija je nepretrgan boj svetov med lučjo in temo, med slabimi in silnimi. Socialni protest pesnikov ni dosežen v besedah, ampak v tem, da s pikro satiro kaže pravico na strani silnih. . . . Pripovedovalec pa je Aškero sijajen! Njegova poezija obstoji iz samih kvadrov, neotasnih, silnih temeljnih kamenov, iztrganih iz oerčja naše zemlje, legajočih globoko v osnove naše narodne literature.

Jas pa sem pisal v »Slovanu«: Aškero je hotel biti svojemu narodu ne le lirik in epik, nego še več: tudi duševni klicar, voditelj in učitelj, najpogumnejši bojevnik med pogumnimi, pesnik heroj, baklonosec, odkrivalce novih misli in ustvarjalec vedno novega duševnega orožja. Z Aškercem je legel v grob naš neoporečno največji epik, in danes ni nikogar, ki bi ga vsaj poiskoval nadomestiti. Petalet knjig je napisal. Preveč? Iskrivim imed njih polovico! Ostane nam še vedno velika grnada zlata in biserv. Pa še nečesa ne moremo posabiti: Aškero je bil najsmotnejši, najdolednejši, vse življenje sebi in svojim načelom najvestejši slovenski literat. Ni ga premaknila ne grožnja, ne kašen, ni se zbal ne nape-

jonalna politika se ne vodi z vzgajanjem popov in z egoistično trgovino. Za to je treba nekaj več. Ako »Avtonomisti« tega ne ve ali ne vedo, ga bomo naučili, ako pa se ne bo hotel učiti, toliko slabše zanj in za one, ki jih zastopa.

»Hrvat in »Avtonomisti ne veda, kako smešno se zdi nam »Balkanec« pariranje z »republikansko« narodno voljo Hrvatov in Slovencev. Ta »republikanska« volja je le slaba provokacija, toda od te provokacije ne bo imel nihče koristi, najmanj pa provokatorji.

Pomilovalno in bedno je dajati Srbom republikanske lekcije. Narod, ki je v vseh trenutkih znal obračunati tudi s monarhi, ki niso vodili narodne politike, zasluži malo boljše učitelje. Treba je vedeti, da je položaj kralja in dinastije med Srbi vedno močnejši in stalnejši oziroma na lažjivi republikani-

zem na Hrvatekem in v Sloveniji. Mnogi srbski republikanci so postali v novi državi odločni monarhisti, ker so videli, kaj namerava »republikanizacija« Hrvatov in »Avtonomistov.

Mi »Balkanec« smo spoznali perfidno jezuitiko igro v namigavanju Hrvatskega bloka na Orogorec in kraljevece na Makedonca. Slovenski klerikalci so svoj posel dokončali na Koroskem in v Gorici ter se morejo igrati »bolskarske politike.«

Jasno smo čuli, kaj hočejo separatistični Hrvati in Slovenci, slutimo pa tudi ono, česar še nismo čuli. Mi čakamo, da preidejo od »ideje« na »delo.« Tudi za ta slučaj smo pripravljeni kakor vedno.

V vsakem slučaju pa se bodo prvarili oni, ki delajo račun brez kromarja.

Romunska vladarska hiša in kraljica Marija.

Boji za ujedinjenje, svobodo in napredok tvorijo zgodovino Rumunov, odkar so se zavedli, da so narod. Ti boji so se obračali predvsem proti Turčiji, ki je držala v sužnjosti ves Balkan ter je segala s svojo strašno močjo preko Ogrske tja do Dunaja. Ko so se Rumuni končno zavedli, da jim prinese rešitev in osvoboditev izpod turške jarma le sloga in ujedinjenje, so našli pot do samosvojitve. Te poti niso ostavili poslej nikdar več in po tej poti gre njihova politika še danes.

Jugoslovenom je ta borba Rumunov za svobodo simpatična in gledamo v Rumunih narod, ki je pretrpel prav vse iste, včasih še mnogo hujše dobe poniženja Valahije in Moldavije v enotno ljali sami, le še dosti, dosti dlje, — prav do 1. 1918. Rumuni so bili pač večji, močnejši, temperamentnejši in narodno zavednejši kakor mi. Mi znamo biti energični, čisto celo predrzni in nečuvno kritični napram sebi in svojim ljudem, toda hlapčevski in brez trhe odporne ga poguma napram tujcem! Rumuni so imeli odvažnost, pokazati zobe Angliji, Avstriji in Turčiji ter izsiliti udrženje Valahije in Moldavije v enotno državo. L. 1859 so si izbrali Rumuni domačega polkovnika Aleksandra Cusa za začasnega vladarja z izrecnim sklepom, da si izvolijo za definitivnega vladarja katerega tujega kneza.

Tudi ta sklep je značilen za močrost romunskega naroda. Dasi imajo Rumuni svoje plestvo, so se hoteli izogniti vsakršnim spletkam in ljubosumnostim med domačimi plemići z izvolitvijo tujega kneza. Tulec naj postane Rumun in naj s svojimi vezami utrdi ugled in moč države na zunaj. Cuso, ki se je zval Aleksander Ivan I., ni bil slab vladar. Imel je francosko vzgojo ter je kot svobodomelec uvedel ephalne reforme. Dal je državi splošno volilno pravico, ustanovil pravilen državni zbor in senat, osvobodil nad 400.000 kmetov izpod turške roke, vabil v državo tujce, uvedel je nov modern zakonik, modern sodno postopanje, potopno sodišče, trgov. in kmet. zbornice, novo upravo okrajev in občin, reformiral je šolski zakon, ustanovil dve univerzi, v Bukarešti in Jasiu ter napravil v letu 1859 — 1866 iz znamenjane Rumunije lepo napredujočo državo.

Toda koruptno uradništvo, nesramno koristolovstvo dvorne kamarije ter nekaterih preveč lakomnih visokih metes, poneverjenja po nekaterih najvišjih upravnih uradih so knezu Cusi izpodnesla tla. Fanatični rodoljub Ivan Bratianu, prvoboritelj za ujedinjenje Rumunov, se je zvezal z majorjem Leocem ter v noči 23. febr. 1866 prisilil provizornega vladarja, da je podpisal svojo odpoved.

Ze 23. febr. v poludne sta združeni zbornici izvolili za vladarja grofa Filipa Flandrinskega, brata belgijskega kralja. Ker pa se je izvolitvi tega Orleansca Napoleona III. uprl, se je izvoljenec za izvolitev zahvalil, Rumuni pa so nato nemudoma izvolili princeza Karla Hohenzollerna Sigmaringškega. Karol je bil sin princeza Karla Antona in princeze Jožefine Badenske, vnukinja frana. cesarice Jožefine Beauharnais, prve žene Napoleona I.

Velik plebiscit dne 14. in 20. maja 1866 je izvolil mladega Hohenzollernca pruske in francoske krvi s 685.969 glasovi (proti 224 glasovom) za narodnega kneza romunskega.

Uprla pa se je ljubosumna Avstrija! Zagrozila je, da aretirajo in vržejo Karla, ako ga njena policija zaloti na avstrijskih tleh! Karol pa se ni ustrašil. Potoval je preko Avstrije z majhnim spremstvom po avstrijskih železnih cestah, se dal prepeljati po avstrijskem parniku preko Donave ter je pri Turnu Severinskem že 20. maja stopil na romunsko tla. Viharno navdušeno sprejet je prišel 22. maja v Bukarešto. Avstrija se je zapela s Prusijo v vojno in bila pri Karli. Gradcu poražena. S Prusijo vred je zmagal tudi Karol. Avstrija ni ugovarjala več, priznala ga je Turčija in niti so sledile vse ostale vele-vlasti.

Knez Karol je našel silno zadovoljstvo in na kmetih zanemarjeno državo; armada je bila neizveščana in slabo oborožena, polovico kmetijskih občin brez šol, politika pa izrazito imperijalistična ter v svojih ciljih naravnost pustolovska. Novi vladar se je opri na Rusijo in Nemčijo ter se energično lotil reform v vojski, šolstvu, industriji in prometu; začel je graditi železnice, uvedel metriski mero in »latinske denar (lei), posetil je carja in avstrijskega cesarja ter poskrbel za dobro razmerje s balkanskimi knezi. Pruska redoljubnost in vztrajna marljivost sta ga odlikovali na korist Rumunije. Ko se je 1869 oženil s princeso Elizabeto, Wiedsko, pa je pridobil lepo, visoko izobrazeno ženo, ki je imela ugled kot pi-sateljica in pesnica »Carmen Sylva« ter je skrbela za višjo vzgojo romunskega čenstva. Vpliv kraljice Elizabete, ki je posebno pospeševala romunsko narodno umetnost, prekrasno vezenje in čipkarstvo, je bil blagodejen na romunsko ženstvo, znano temperamentalno in za lepoto vneto. V rusko - turški vojni l. 1877 je stopila Rumunija na stran Rusije ter ji je romunska armada pod osebim vodstvom Karlovim pomagala izdatno do popolne zmage. V miru samostanskem 3. marca 1878. se je priznala Rumuniji popolna neodvisnost, a v berlinskem miru 13. julija 1878. se je Rumuniji priznala Dobruđa ter naslov kraljevine.

Posledje je imela država mir, ki ga je uporabila za vsestranski napredok. Ker je kraljica Elizabeta umrla edina hčerka, je postal kraljev nečak, sin Leopoldov in Antoinje, portugalske infantke, Ferdinand Hohenzollernski Sigmaringški l. 1889 prestolonaslednik.

Princ Ferdinand se je narodil l. 1865 in se je l. 1893 poročil z Marijo, krasno princeso Velike Britanije in Irske, roj. 1875. Imela sta petero otrok: Karla, roj. 1893, Elizabete, roj. 1894, omoženo z grškim prestolonaslednikom, Marijo, roj. 27. dec. 1899, današnjo jugoslovensko kraljico, Nikola-ja, roj. 1903 in Illeano, roj. 1908.

L. 1914 je umrl kralj Karol in mu je sledil kralj Ferdinand, oče naše kraljice. Rumuni in Srbi, dobri sosedje že od balkanskih vojn, pa so se zbratili v usodi, bridkosti in triumfih ter končni zmagi v svetovni vojni. Zdej sta zvezani krvno tudi jugoslovenska in romunska dinastija ter sta v najbližjem sorodstvu z grško kralj. obitelji.

samo napram njemu. Če tudi bi se bili slabo obnašali, on ne bi nehal braniti naših interesov. Denis ni iskal priznanja. Dokaz njegove skromnosti je dejstvo, da je odklonil čast predsednika češke republike, ki so mu jo ponudili najboljši med Čehi. Misli je, da mora vrhiti samo dolžnost, ki mu jo nalaga njegova vest ter je želel, da bi tudi drugi tako delali. Svojega sina je poslal na bojno polje in nihče ga ni slišal tarnati, ko je padel sin v vojni.

Za njegovo ime in delo sem že davno vedel, že po njegovem prevodu Pipinove zgodovine slovenskih književnosti. Osebo sem se spoznal z njim nekaj let pred vojno, ko je prišel v Beograd ter posetil lepi srbski seminar na univerzi. Napravil je utis resnega in finega gospoda. Pozneje, za časa vojne, ko sem prihajal iz Londona v Pariz, predvsem pa za časa konferenc v Parizu, ko sem bil predsednik tiskovne sekcije pri naši delegaciji, sem ga videl pogosto v njegovem stanovanju v ulici Michelet, v njegovi prostorni knjižnici, kjer so bile vse stene obložene s knjigami. Bilo mi je milo gledati njegovo osivelo glavo, fine poteze na licu, resen in inteligenten izraz ter poslušati njegovo modro in jedrnat konverzациjo. Z zadovoljstvom sem mogel opaziti, da govori samo ono,

Lani poleti se je seznanil naš kralj v Parizu s sedanjo svojo ženo ter se z njo zarobil 8. januarja t. l. Točno pet mesecev nato se je z njo poročil.

Borbe za ujedinjenje, svobodo in napredok svojega naroda sta preživljala vse življenje in naš kralj in naša kraljica. Doživela sta strašne čase: navidezno popoln propad svoje domovine. Oba sta bežala preko Kalvarije, se borila za rešitev — kralj na fronti, kraljica po vojnih bolnicah — in sta doživela končno tudi vstajenje in poveličanje. Usoda obeh narodov je bila ista in usoda obeh novoporočencev je bila skladna. Zdej sta naša za vse svoje dosedanje trpljenje veličastno zadovoljena. Marija jugoslovensko krono in moža junaka, ljubljene in spoštovanega po vsem svetu, Aleksandra krasno in zdravo družico v nadaljni borbi za svoj narod in domovino.

Mala antanta.

SOLIDARNOST MALE ANTANTE. — IZJAVE DR. BENEŠA O MALI ANTANTI IN GRŠKI.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčić je včeraj ob 11.30 dopoldne obvestil poslanika Poljske republike na našem dvoru g. Oksenskoga o sklepih, ki so bili sprejeti na sestanku predstavnikov kraljevine Romunske, Češkoslovaške republike in kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Pred svojim odhodom v Prago je češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš v spremstvu poslanika g. Kaline posetil v parlamentu predsednik narodne skupščine dr. Ivana Ribarja. V parlamentu je bil na to medsebojni sestanek parlamentarcev z dr. Benešem. Sestanku so prisostvovali poleg dr. Beneša, poslanika Kaline in dr. Ribarja zastopniki posamičnih parlamentarnih skupin in sicer za demokratski klub predsednik g. Ljuba Davidovič, za radikalni klub posl. Marko Gjurčić, za zemljoradniški posl. Vojta Lazič, za jugoslovenski klub dr. Korošec, za socialnodemokratski klub posl. Divac, za seljaški klub posl. Benin in za republikance pa posl. Gjonović. Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je z našimi parlamentarci dolgo časa razgovarjal. Naglašal je nujno potrebo za čim intenzivnejše zblizanje parlamentarcev in politikov obeh držav, pa tudi za še bolj iskreno zblizanje obeh narodov, ki sta v svoji bratski zvestobi dosegla svobodo. To zblizanje naj se ne vrši samo na banketih in sestankih, temveč na polju kulturnega političnega in socialnega življenja. Dr. Beneš je za to, da bi zastopniki našega parlamenta obiskali v najkrajšem času Češkoslovaško in nasprotno, da obiščejo Češkoslovaški politiki in parlamentarci Jugoslavijo, da se tako medsebojne bratske vezi še bolj učvrstijo in okrepe.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Pred odhodom je dr. Beneš sprejel novinarje. V daljšem razgovoru je dr. Beneš v glavnih potezih očrtal smernice politike male antante in omenil sklepe, ki so bili storjeni na sedanjem sestanku predstavnikov male antante. Dr. Beneš je omenil tole: Na sestanku je bila prvotno razprava o našem skupnem delovanju na genovski konferenci ter o posledicah te konference. Soglašali smo vsi, da je bila naša politika v Genovi v polnem soglasju, da je bila ta politika za nas dobra in da smo z uspehi v Genovi vsi zadovoljni. Za tem smo prešli na razpravo o nadaljevanju politične taktike glede na haško konferenco. Hočemo na tej konferenci nadaljevati v popolnem soglasju dosedanje politiko. Sklenili smo, da odpošljemo v Haag skupno delegacijo in da hočemo med tem časom imeti periodične sestanke, na katerih bomo razpravljali o našem nastopu na haški konferenci. Kar se tiče mesta, kjer se vrši v kratkem naš prvi sestanek smo določili da bo to Praga, ker so bili dosedajni sestanki v Beogradu in Bukarešti.

Na vprašanje novinarjev, kako dr. Beneš razmotriva vprašanje male antante napram Grški in če je kar hoče. Govorila sva pogosto o raznih publikacijah, o akcijah, ki jo morajo vršiti univerze, o njemu tako dragem inštitutu za slovenski študij v Parizu, ki ga je vstvaril on, o predavanjih — v začetku 1916 me je pozval, da predavam na Sorboni o Srbi in njenih aspiracijah, pozneje pa sta me pozvala on in Hauman, da skupno z ostalimi predstavniki slovenskih univerz pozdravim dekana francoskih slavistov Louisa Legera ob priliki njegovega jubileja v juniju 1919 — in sploh o politiki.

Najbolj všeč mi je bila njegova odločnost in močnost v politiki. Imel je popolnoma sigurna prepričanja, ki jih je kazal naravnost, brez ovinkov. Za vsako stvar je vedel po njenem imenu. V njegovi knjigi »Vojna« vidim takoj tale stavek: Avstrija pod glupo vladno Habeburžanov itd. Izraz je oster, toda točen. Denis za uporablja kot navadno karakteristiko, kar tudi je. Ko je imel predavanje za našo stvar, se je izogibal težke in suhoparne argumentacije, ampak je precizno izražal svoje mišljenje, bolj zadrževal nego dokazoval, globoki akcent njegovega prepričanja je dajal predavanju več moči. Nego bi je mogli dati težki in suhoparni dokazi. Spominjam se nekega mesta na enem njegovih predavanj na Sorboni,

bilo na sestanku govora o Grški, je dr. Beneš lakonično odgovoril: »O nismo ničesar govorili. Naglašam, da Češkoslovaška republika nima nikakih direktnih interesov na Balkanu. Vsem Vam morem reči in sem rekel tudi Vašim politikom, da Češkoslovaška republika že vnaprej akcentira vse kar bo Jugoslavija sklenila v vprašanju zunanje politike napram Grški. O grškem vprašanju je pač te dni grški zunanji minister g. Baltazzi konferiral doli časa z g. dr. M. Ninčićem.

Vprašanje Rusije in njeno priznanje. Novinarji so dalje stavili g. dr. Benešu vprašanje, kakšno stališče da zavzema mala antanta napram sovjetski Rusiji. »Na sestanku se o tem vprašanju nismo razgovarjali«, je odgovoril dr. Beneš. Razgovor je bil samo o pripravi za haško konferenco, ki ima rešiti rusko vprašanje. V vsakem oziru pa hoče mala antanta voditi politiko ki ne bo nikdar in nikjer izzvala kakih konfliktov.

Solidarnost male antante. Na koncu razgovora je dr. Beneš z vso iskrenostjo in odločnostjo naglašal, da je zveza male antante trdna in močna in da se ta zveza narodov male antante od dneva do dneva bolj ojačuje in so medsebojni stiki čim dalje bolj priateljski.

Končno je ministrski predsednik apeliral na tisk in zaprosil, da v smislu politike male antante delujeta tako češkoslovaški, kakor tudi jugoslovenski tisk.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Po obisku v parlamentu je češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš obiskal zunanjega ministra dr. Ninčiča.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Včeraj ob 7.50 je z brzovlakom odpoval v Prago g. dr. Beneš skupno s češkoslovaško mislijo, ki se je udeležila kraljevih poročnih slavnosti. Na postaji so se poslovili od g. dr. Beneša načelniki zunanje ministrstva in češkoslovaški poslanik g. Kalina. Oddelek kraljeve garde z godbo je pred odhodom izkazal češkoslovaškemu ministrskemu predsedniku vojaške časti.

Odločen nastop naše vlade proti Bolgarski.

— Beograd, 10. junija. (Izvirno.) Zunanji minister dr. Ninčić je včeraj popoldne obiskal bolgarskega poslanika na našem dvoru g. Todoroviča. Vprašal ga je, kdaj in kako odgovori bolgarska vlada na našo noto in če je bolgarska vlada pripravljena sprejeti predložitve naše vlade za ustanovitev mešane komisije, ki naj bi skupno preiskala razbojniške čine, ki so jih nedavno izvršili bolgarski, oziroma makedonski četi v južnem delu naše države. Naša vlada zahteva, da ta komisija strogo preišče zadevo in da se kaznujejo, oziroma izsede zločinci.

V slučaju, da hoče bolgarska vlada rešitev note zaveti, bo primorana naša vlada nastopiti odločno in tudi z vojaško akcijo proti Bolgarski.

kjer je karakteriziral izdajniško akcijo Bolgarske, ki je bilo posebno izrazito v tem smislu. Njegova prepričanja so bila jaka, njegov temperament miren Ostrina in odločnost sta bila le posledica, kar je dobro razumel stvar. Takrat ne bi prizanesel nobenemu, ki dela slabo, niti ne svojim sonarodnjakom. Spominjam se zlasti nekega razgovora za časa mirovne konference. Bilo je nekako sredi aprila 1919. Čim je naša delegacija predala svojo spomenico, je več naših, sicer dobrohotnih angleških in francoskih prijateljev izjavilo, da so naše zahteve pretirane: Z ene strani zahtevate Trst, z druge pa Vidin, to je preveč, morate biti skromnejši! Denis pa je izjavil: Italijani so zelo spretno manevrirali. Princeli so na dnevi red vprašanje Reke, ki je postala glavna točka, središče bitke. Kar zahtevate vi poleg Reke in sploh na periferiji, je ostalo pozabljeno. Zaprstili ste svoje prve vrste na tej strani, kakor tudi ob bolgarski meji ter se apustili v bitko tam, kjer ni bilo treba. Na mojo pripombo, da nam govorijo prijatelji popolnoma drugače in da nas neprestano obojejo, kar preveč protaštramo, mi je odgovoril: Ako Vam kdo n. pr. ukrade uro in Vi zato upijete, ter Vas kdo ukori, ker preveč upijete, ali ni to isto, kar delajo oni?

Politične vesti.

— Jugoslavija in Češkoslovaška. Min. predsednik dr. Beneš je izjavil uredniku beogradskega »Novega lista«, da odnosi med Češkoslovaško in našo državo ne morejo biti boljši nego so sedaj. Na vprašanje, ako je možna habsburška vzpostavitev na Madžarskem, je odgovoril dr. Beneš: Naj delajo, kot znajo, ako morejo in smejo, za nas je merodajna mirovna pogodba.

— Mi in Bolgari. Iz Beograda poročajo, da je bolgarski poslanik g. Todorov pred par dnevi nenadoma odpoval iz Beograda. Baje niso vedeli o tem potovanju ne v zunanem in ne v notranjem ministruv. Naenkrat pa so zvedeli, da je g. Todorov odpoval v Sofijo baš v času, ko je naša vlada poslala Bolgarski svojo zadnjo noto. Bolgarski poslanik se vrne v Beograd šele po kraljevi poroki ter prinese s seboj odgovor bolgarske vlade.

— Pred novo fašistovsko akcijo. Kakor poročajo iz Beograda, je bilo notranje ministruvstvo obveščeno, da je odšlo iz Trsta še 40.000 (?) fašistov na Sušak in v tretjo čono. Fašisti nameravajo preprečiti evakuacijo teh krajev s strani italijanske vojske.

— Priprave v Haagu. Konferenca v Haagu se bo vršila po dispozicijah Holandske vlade povsem priprosto in odpadejo vsi sijajni sprejemi, katerih so bile polne prejšnje mednarodne konference. V zunanem ministruvstvu holandskem pa so precej razburjeni, ker pošiljajo vladam, katere imajo imenovati svoje zastopnike na konferenco, vabila, pa se te nikakor nočejo odzvati kljub številnim urgemem. Samo švicarska vlada je na vabilo kmalu odgovorila. »Palaca miru« je vsa v neredu, ker treba razdeliti dvorane. Palaca ima biti namreč jednako razdeljena za konferenco in za mednarodni razsodni dvor, ki so sešest v juliju, da izreče svojo razsodbo o sporu med Zedinjenimi državami in Norveško glede škoda, povzročene norveškim podanikom po rekvizicijah, ki jih je izvršilo ameriško vojno ministruvstvo.

— Harding ne zaupa sovjetski Rusiji. »New York Herald«, »Washington Post« in drugi listi poročajo, da je predsednik Harding prepričan, da treba prenehati pošiljati v Rusijo podporo, oz. jih treba omejiti. Ti listi trdijo, da je dokazano, da so boljševiki polajšajo podporo, ki so določeno za prebivalstvo ter se jih poslužijo v svoje svrhe, trpeče rusko ljudstvo pa umira na dalje lakote. Predsednik je tega mnenja, da se pravi pošiljati pomoč Rusiji toliko, kakor podpirati boljševike, ne da bi potrebno prebivalstvo bilo le nekoliko deležno poslanih ameriških podpor.

— Žrtve ruske lakote. Iz Rige poročajo, da je v oni Krima delu za beleženih 60.000 slučajev smrti vsled lakote. 60 % mrtvih je med otroki. Kanibalizem se razširja. Francoski viri poročajo, da so dale sovjetske oblasti ustreliti 117 otrok, ki so trpeli na neozdravljivi boleznih vsled zavzete slabega konjskega mesa. Legar se nepriznava širi. In Nansenov zdravnik, ki je prisel te dni v Genovo, trdi, da je vsa Rusija inficirana. Nevarnost se razširja na Poljsko in Rumunsko mejo vsled prihoda ruskih beguncov. Lansk leto se je število slučajev legarja od 220.000 v januarju znižalo v marecu na 152.000, letos pa se je od 188.000 slučajev v januarju zvišalo na 815.000 v marcu. Te številke pa še ne predstavljajo prave in resnične situacije. Tudi koleara, ki navadno izgine po zim, je razširjala dalje in zahtevala žrtve, katerih je vedno več, tako da se je bati strahne epidemije tekotom poletja in jeseni. Zapadne države ob Rusiji so ogrožene.

— Politični položaj na Madžarskem. Grof Apponyi je izjavil novinarjem, da je politični položaj še vedno nejasen, ker pride skoraj gotovo do razkola v večinski stranki.

— Zveza narodov. Finančni odbor Zveze narodov je imel te dni svoje sedmo zasedanje pod predsedstvom Sveda Wallenbergarja. Zasedanja so se udeležili zastopniki Japonske, Francije, Španije, Belgije, Anglije, Češkoslovaške in Argentinijske. Odbor je razpravljajl tudi o vprašanjih, ki jih je izročila genovska konferenca Zvezi narodov v rešitev.

voljec v francoski vojni, je razumel in občutil naš patriotizem. Kot znanstvenik, vzgojen v Ecole Normale Supérieure, je zelo dobro poznal zgodovino, posebno pa zgodovino slovensko - nemške borbe. Zato je imel v svojih spisih ves potreben material dejstev in idej kot močno dokazilno silo za našo tezo. Kot racionalni, ne profesionalni, politik je videl jasno, kako potrebna je pravična rešitev naše stvari za evropski mir. V splošnem prst vseh drugih poslov in dobrega zdravja, je mogel ta sedemdesetletni starec dati svojo redko in vsak čas pripravljeno aktivnost na razpolago naši in splošni stvari. Njegovo delo za časa vojne predstavljajo lep zaključek plodne karijere znanstvenika in misleca. Ko je končal svoja glavna znanstvena »dela« — zgodovino Češke in zgodovino moderne Nemčije, ki se smatrajo kot klasična dela — se je mogel zavzeti za slabe, ki trpijo krivico, kakor se je, ako nam je dovoljena primerja, zavzel Voltaire v svoji starosti, potem ko je napisal vsa dela, za Calasov proces in stopil na branik potlačeni.

Mislím, da je moral biti Denis po lastnem prepričanju prijatelj naše stvari. Moglo bi se reči, da je bilo zanj najbrž popolnoma vseno, kako se obna-

Nato je odločno toda mirno napadel oni del francoskega časopisja, ki nam je bil nasproten in je rekel, da je to časopisje »pod kritiko«. Napadal je s krepkimi izrazi tudi gotovo francoske publiciste. Končno je svetoval, naj se iz taktičnih ozirov poslužimo nezavezniškega stališča. »Treba je, da prečite, ako vam ne dajo vaših pravic, da se boste pridružili Madžarom in Bolgarom. Ni treba, da verujete v to, toda s tem lahko prečite in boste imeli uspeh. Obesil je našo delegacijo kot mlačno in brez smelosti ter je končal: »Všeč mi je vaš sklep, s katerim ste odločno odklonili zahtevo zaveznikov, da so tudi vi poslužite oboroženo silo proti boljševiški revoluciji na Madžarskem.« Kakor znano, je ta revolucija povzročila paniko na mirovni konferenci.

Zalostno je, da ni prišel Denis po vojni v našo državo, kakor je želel. L. 1920 je beogradska univerza prosila Sorbono za krimskečni dopust Denisu, ki naj bi ga preživel med nam ter bi pozneje napisal o tem knjižo. To bi se bilo tudi zgodilo, toda Denis je žel najpreje na Češko, kjer je zbolel in na žalost prerano umrl. Tako smo ostali brez dobre knjige o nas baš v trenutku, ko bi jo najbolj potrebovali in kar je važnejše, izgubili smo svojega velikega prijatelja.

Juljska krajina.

IZ POLITIČNEGA DRUŠTVA »EDINOST«.

»Goriška Straža« pravi k odstopu dr. Wilfana s predsedniškega mesta pol. društva »Edinost«, da odstop ni nikogar presenetil, ki posna razmera, češ da sta mestni poslanca in predsednika društva nezdravljivi. Tudi praktični razlogi so sili v odstop. Občni zbor in sestanki so se odlašali radi odsotnosti predsednika in važna vprašanja so se puščala v nemar. Upa se, da bo odstop društvo lažje imelo redno seje v korist celokupne organizacije. »Goriška Straža« priznava konteno redko lastnosti, ki dišijo dr. Wilfana. Ko ga je tako, recimo precej negalantno odpravila, govori o napredku, ki se po kaže v tem, da se osnujejo tri društva »Edinost«: na Trst, Istro in Goriško. Ta delitev je bila želja in zahteva vseh merodajnih oseb na Goriškem. Goričani so najvažnejši del primorskih Slovencev, pa so imeli le enega tajnika, Trstani pa tri. Goričani so se trudili za ureditev te zadeve pa samani. List pravi konteno, da imajo Goričani svoje potrebe, ki jih Trst absolutno ne razume in zaključuje takole: »Zato pozdravljamo eklen o delitvi, ki bo v veliko korist ljudstva. Seveda bo »Narodni svet«, ki se ustanovi, po vzoru Tirolskega, pomenil vrhovno vodstvo vsega naroda.« — Skoro bo leto, ko smo sprejeli besede o »dvih strujah povoda izjav dr. Wilfana in Ščeka v rimskem parlamentu. Sledilo je ogorčenje, protestiranje, sanikanje. Delitev na tri organizacije ni sama na sebi nikaka novost. Ali se gre samo za delitev skupnega, enotnega dela, marveč gre za politično razcepitve. Na Goriškem se razvija neka kmetijsko-delavska-kirikalno-bošnjaška politična smer, katere mende v Trstu neboje »razumeti«. Pa tudi na Goriškem je precej takih ljudi, ki se prav nič ne ogrevajo za eno in za drugi ohi, ki se hočejo povesti do vodilnih mest, pri čemur jim je bil sedaj Trst na poti. Zato pa utegnejo strujati slediti stranke. Lani dve struji, letos dve stranki? »Piccolo« pravi, daje po informacijah dobro poučena slov. politika, da pomeni ime dr. Wilfana intransigenten tok v jugoslovanski politiki, da v obostrujariji pa pomenijo sodelovanje. To je škodljiva ohišna vešica iz rimskega parlamenta. Njegov list na ne kaže volje za sodelovanje v italijanskem smislu, marveč je soto rezek in oster proti Italijanom. Kako pa je za kulicami in kako bo, ko se prične na Goriškem samostojna goriška politika po odstopu od Trsta? Na koga bo padla krivda, ako iskrubne na Goriškem politični raspol?

— Z Goriškega. Goriški dešetni odbor javlja, da se odpravi v šolskem letu 1922/23. kmetijski tečaj za ljudsko-šolske učitelje, ki se nameravajo potegovati za mesta voditeljev in učiteljev na kmetijskih nadaljevalnih šolah. — V Vrtovinu se je izvršila na binokstni ponedeljek napovedana narodna slavnost soto ugodno. Prišlo je mnogo vipskega ljudstva in »tabore« se je razvil prav impozantno. Nastopili so tudi številni pevski zbori, in Renč je bilo nad 60 pevcev. Vsa čast prirediteljem! — V Gorici prične izhajati 1. julija t. l. humoristično-satirični list, ki se bo imenoval »Koprivac«. Izhajal bo vsakih 14 dni na 8 straneh. Humoristični listi med Slovenci doslej niso imeli sreče in še vsak je kmalu prenehal izhajati. Zelim, da goriška »Koprivac« doživi izjeme! — Kraljevski dvojici so bile v Gorici predstavljene štiri Goričanke, ki so pohajlene vsled vojnih dogodkov pri Gorici. Imenuje se Karmen Vodopivec, Petrina Kvojančič, Ivana Vištinčin in Franja Podgornik. Italijanska kraljica je poslala sedaj vsaki jedno zlato uro v dar. Ure jim je izročil podkomisar Maggioni. — V seji goriškega deželnega odbora je naznanil predsednik dr. Petarini, da je kraljevska dvojica povodom svojega poseta darovala 100.000 lir v korist dobrodelnim zavodom v Juljski krajini, od katere svote

je odpadlo na Goriško 30.000 lir. — Tolovadno društvo »Sokole« v Kojakem priredi 13. t. m. veliko vrtno veselico. Čisti dobiček je namenjen Sokolskemu domu v Kojakem. — Dramatični krošek v Prvačini priredi 2. julija veselico, katere čisti dobiček je namenjen sirotam onega Frana Budala, ki sp ga lasko leto orošniki ubili.

— In Kanala. (Nabori in zapor.) Dne 1. t. m. so se vrtili pri nas vojaški nabori. Fantje so prihajali brez svetla in veselega ukanja. Domovi so porušeni, polje opustošeno, kako naj bo mladina vesela? Odsvali so se brem odpora nabornemu vpoklicu, sadržali so se povsem mirno, ali vendar so naslednje dni vse skupaj uklenili in odgnali v zapore. Naši fantje so namreč zapeli »Lepo našo domovino«, predno so šli k naborni komisiji, torej pesem, ki je pri nas običajna in katere ne more noben razsoden človek smatrati za marš, naperjen proti državi. Italijane je menda jezila črna zastava, s katero so v vrsti korakali mirno in dostojno. Nikakega klika ni bilo ne proti državi in ne proti ital. narodu, tako da bi se Italijani lahko učili pri Slovencih mirnega nastopanja. S kako zastavo pa naj pridejo na nabor? Slovenska zastava jim je bila prepovedana celo za kralj. oblak, a slovenskimi zastavami pa so smeli še pod rajsko mačeho Avstriji priti neovirano na nabor. Sedaj pa vladatod »svoboda in oblasti store vse do cela pravilnosti. Tudi potem, ko so navali karabinjeri na mirne fante kot razjarjeni psi, so jim niso naši fantje ustavljali, daji so se karabinjerji spozabljali tako da, da so se pretepali in suvali mirnega nastopanja. Tako je sedaj v zaporih okoli 120 naših nabornikov. Karabinjerji si šepetajo med seboj, da dobe za svoje hrabro obnašanje napram slovenskim nabornikom kako odlikovanje in obdarovanje. Oni zlobni »departamento tecnici« bi moral že zdavnaj izginiti iz Kanala, ker tu nima nikakega drugega dela, nego da po gostilnah zapravlja svoj dragi čas in spravljajo ljudstvo po nepotrebi v razburjenost. Ti fašisti prično števajo karabinjere na Slovence. Mi pa živimo in živimo »svoboda in zaščeni mir«.

— Centralna svetovna komisija na nove pokrajine je imela 7. t. m. dolgo sejo. Med drugim je predsednik Salata omenjal naimenjša ukrepe na polju civilne, gospodarske in davčne zakonodaje in ukrepe, potrebne, da se odpravi mučna vojna zakonodaja. Glede centralizacije in avtonomije je rekel, da noče že vnaprej vlivati na potek razprave v tem vprašanju, svetoval pa je, da naj bodo vsi pri razpravah objektivni. Oni, ki zahtevajo avtonomijo, se nimajo smatrati radi tega za manjšo patriote, ker ni treba odklanjati teh zahtev edine za to, ker se bavevajo sjanje Jugoslovenci in Nemci. Komisija se je v nadaljnjem zborovanju petala tudi z šolskim problemom v novih pokrajinah in glede Profesorske šolskega člena pomenitve čela za šolskince na Tolminskem.

— Prebivalstvo Trsta. Uradni list tržaškega magistrata priobčuje rezultat zadnjega ljudskega štetja. Trst šteje 238.755 prebivalcev, oziroma večerji vse one, ki so začasno odsotni, 239.627. V primeru z letom 1910 se je prebivalstvo pomnožilo za 7951. Od 1. 1910 do 1921 se je zgradilo v mestu in okolici 796 hiš in sicer v okolici 638, v mestu pa 48. V Trstu je več žensk nego moških in sicer je prišlo 1. 1910 na 100 moških 106 žensk, sedaj na jih pride 111. — Javna skladišča v Trstu je zasledilo te dni okoli 150 bivših italijanskih vojakov. Zahtevali so burno, da se imajo takoj odpuštili vsi uradniki, ki niso italijanski državljani in dotična službena mesta imajo nemudoma pripisati nim kot bivšim vojakom. Vrtila so se dolga pozivanja s oblastmi, na kar so bivši vojski ob 3. popoldne zannetili skladišče, potem ko so dobili zagotovilo, da jim hočejo oblasti pomagati in jim pojdjo na roko, da dobe primerne službe.

Socialni vestnik.

SOCIJALNA ZAŠČITA DECE IN MLADINE.

Spisal Franco Gorišč.

IX. zvezek. Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1921. Strani VIII in 126. Vlada naj bi poskrbela za to, da dobi to-le knjižico vsakdo, ki se peča s mladino ali se naj peča 2 njo, in če ne gre drugače, naj se kupi in gratis porazdeli med sodnike, učitelje, duhovnike, visokošolce, pa tudi med druge moške in ženske, pri katerih bi zaslužili dobro voljo — pomagati deci in mladosti. Po pravici ugotavlja pisatelj, da je nevednost naših ljudi v pogledu na zaščito dece in mladine velika. Mi bi pristavili, da vsebuje ta nevednost upodopleno nevarnost, če se kmalu ne umakne polnemu razumevanju za veliko nalogo: ometati deco in trajno odkriniti mladino, ki ji preti zvrhna mera strašno kvarnih povolnih vplivov. Naznanjena knjižica pa je novsem sposobna, da razbistri vprašanje, podžge k udeleževanju vseh sil, da se vprašanje začeti ugodno reši. Goriščovo delo je pisano z ljubeznijo strokovnjaka, pa tako pregledno in poljudno, da je zgrabi, če ima količnik socialnega čuta za človeški pomeni. Ono je aktualno v najboljšem pomeni besede: Pove vse kar treba, da vemo, kaj smo se storili v Sloveniji in Jugoslaviji, kaj moremo in kaj moramo se storiti, onira svoja izvajanja na statistične tabele, pokazuje pa tudi, kako je drugod in po katerih vzorcih naj se ravnamo. Pri vsem tem Gorišč ni ne brezvesten gajalec, niti ne prazen hvalisar. Silno trezno, vsikdar stvarno zgrabi vsaki problem. Opozarjamo osebno na njegova izvajanja o nezakonakem materinstvu, kjer se izkaže za dobrega sociologa, na njegovo izbornu kritiko tistega popolnoma ponorečenega ukrepa ukinitve prisilne delavnice in premestitve poboljševalnice (str. 91), na njegovo mnenje o politikujočem uradovanju »porverjenikov« (str. 122). Take možaste besede dobro denejo v naših politično tako mizernih časih! Ob koncu bi le pograbil preveliko cenno: 10 dinarjev za knjižico, ki bi morala iti na tisoče in tisoče med ljudi! Raje naj se hkerkoli drugod računa več, pri takih publikacijah pa naj se ne gleda na dobiček, ampak samo na to, da si jo morejo nabaviti tudi manj imoviti ljudje, osebno državni uslužbeni. Le potem bo dosegel pisatelj svojo plemenito svrhu v tisti meri, ki jo njegovo delo v resnici zasluži.

Taj strokovni omeni zanimivega spisa smodimo si dostaviti le pomatitni selo aktualna izvajanja avtorja dr. Gorišča o zaščiti dece. Aktualna tem bolj, ker naše skrbno in delavno »Splošno žensko društvo« in vsa s njim v tem človekoljubnem delu združena druga društva, kakor smo dne 7. majnika t. l. poročali, baš sedaj grade »Dom kraljice Marije«, ki naj bo moderno urejen »Družni in materinski dom«. Ne dvomimo tedaj, da širše naše občinstvo z velikim zanimanjem prečita sledeče dr. Goriščeve vrste:

Zaščita mladine je nastala iz važnih prvotnih vzrokov. Ona je posledica moderne življenja, ko noben stan ni vaze okrožen in zatvorjen, ko marveč javnost po tisočih sredstvih, državnih in kverdravnih, elasti po časopisu, zasleduje vsak razvoj in gasti. Znanj rodbine ne poznamo do malega nobenih tajnosti, vse je javno in očitno v naših dneh. Tako se pred očmi vseh državljanov (građjanov) razvija moderna industrija, ki prevrača vse prejšnje življenjske odnošaje in ograza naš zdravni podretek. Našo staro, preprosto, a zdravo rodbino so pogazile nove družabne oblike, ki nam jih je podelila nova doba strojev. Prerušene so nekaj tili močne vezi, ki so spajale starše in otroke. Ni samo oči, ki hodit kopat v jamo ali delat v tovarno, ampak tudi mati se je morala podvreči poklicu tverniške delavice. Kjer je rodbina izgubila očeta, tam more delavska žena svoje otroke prehriniti sploh le na ta način, da se z dá tvernici. Otroka uvrste med žive stroje, ko je jedva zadostil svojim školskim dolžnostim, pa tudi že prej. Sčasoma postane samostojen novi človek, ki je bil ves čas brez matere in sam na sebi. Ali se je treba čuditi, da ima tak-le mladenič, moč, drugačne nazore o življenju, nego so bili nazori njegovih staršev, ki so bili odgojeni na trdni grudi ob varuhoči materi? Pohujšan in zavrnjen plane delavski mladenič v zabavo in pijanstvo liki vešča v luč, pa izkupi bolezen in pogubo ter čisto postane hudodelca. Strašno narašča množstvo najbednejših, ker je prirastek obojencev v vrstah krepkega podofelanstva velikanski. Če to, dragi bra-

veo, naključje privede v Trbovlje, stopi v stanovanjske kasarne teh revežev, da vidi, kako živi! Videl boh primere, da so štirim rodbinam v osrednji kuhinji priredili v štirih oghi štiri štedilnike, da kuhajo, a v štirih sobah, porazdeljenih okoli razčetrterice kuhinje, stanujejo, vsaka v svoji sobi, štiri rodbine, od katerih ima vsaka več ko deset članov. Na prostoru, ki obseva vežo in štiri sobe, živi več kot 40 ljudi tako, da je otroškim očem vse očitno! To je robstvo naših industrijskih sužnjev. Dočim se vrste cveta narodovega, čvrstih kmetov redčijo, se množi prebivalstvo industrijskih sredšč, ki privlačujejo, kar se je drugod izločilo. Tu so epidemije endemne, ljudsko zdravje peša, pianstvo in politenost razkrajata telesne in duševne sile, razpoljevanje sačne polemati, kriminalita raste, številno njih, ki ne branjajo očevino, se krči, skratka — narod propada, ker mu omladina postala gnila in šuplja. Te težke nevarnosti bi narod unčile, ako bi jih pustili v nemar. Toda v vseh narodih in dohah se pravočasno vzbudi pozor vseh slojev, ki imajo čustvo za državo, družbo, človeka in človeško blagost, in vstane zavest, da ograja zla industrije vsakogar, ki je član države in družbe. Zato sprejemajo politične stranke, gospodarska društva in družabne organizacije v svoje programe postavko, da je treba pobijati ljudske bolezni, dvigniti npravstvo, urediti stanovanja, zaščiti delavce v vseh oziirih, pred vsem pa da je treba odločnih ukrepov, da se mladina občuva pohujševanja. Tako se razvije čustvo izobražencev, da je njihova dolžnost, na vso moč pomagati

Due binokstni razstavi.

»Klub ljubiteljev pitčarjev« v Ljubljani je priredil na binokstne praznike široko zastanovano razstavo psov vseh pasem. Take prireditve so v navadi že dolgo dobo po vseh večjih mestih. Pariz, London, Berlin se kosajo od leta do leta, kdo bi pokazal lepši material najstarejšega in najvsestjesejšega človekovega spremljevalca. Te razstave imajo zgolj poučen namen. Pokazati hočejo na eni strani, kaj imamo na tem polju, na drugi pa, kako pot je treba ubrati, da pridemo čim prej do končnega cilja.

Posivu omenjenega kluba za udeležbo k razstavi so se odzvali naši posrelni krogi v častnem številu. Se prve jutranje ure binokstne nedelje so nudile ob vodu na vzorčno sejmšče ob Gospodarski cesti pestro sliko. Razstavilci so prihajali s svojimi ljubljenci na razstavšče. To je bilo lepo prirejeno in okusno z zelenjem in z narodnimi in državnimi zastavami okrašeno. Člani delovnega odbora so hiteli som ter tja ter odkasovali razstavšalcom za njihove pse določena mesta. Vodsvo razstave je razdelilo vse pse, katerih je bilo približno 400, v dve veliki skupini. Na levi strani so bili lovski psi, na desni pa luksuzni ali domači. Psi so bili spravljani v sejmščne kabine na ta način, da si jih je vsakdo lahko od smaj pogledal.

Ogled je bil v resnici zanimiv in poučen. Pitčarji so ležali po večini mirno in vdano, kakor se spodobi za dresiranega psa, če ga pusti gospodar na odkasnem mestu. Braki so kazali deloma, da jim bi prijal bolje seleni gozd, deloma pa so skileali s svojimi sosedji prijateljev in se pogiravali na ljubeč način, če jim je pripuščala to veržica, na katero so bili priklenjeni. Jasbečarji so si ogledovali svoje občoovalce s filozofsko mirnostjo, medtem ko so promišljevali njihovi sosedji tokatierji, če bi se ne dala tudi na razstavšču napraviti kaka lumparija, za katero so ti živahni pečki vedno in povsod vneti. Pinči, špiči bulji in slizni luksuzni psi so zavedavo povprečevali s zvostimi očmi svoje lastnice, od katerih se nekatere niso ločile po ves dan od svojih dragih četveronogih spremljevalcev, odkod ta nenavadno velika družina. Dobermani so ponosno kazali lepoto svojega stasa, bernardinci pa so se potili v svojih kosmatih kožuhih, ležali mirno in le tintam pozdravili kakega občoovalca s tem, da so udarili prijazno z repom ob tla, pri čemer jim je sijala ganljiva svetloba iz oči. Nemški ovčarji so se deloma hitro sprijaznili z novim položajem, deloma pa so z nekim strahom motrili občinstvo. To se je zbiralo v gruhal pred posameznim pa-

pri zaščitem delovanju, ki hoče rešiti deo in mladino, hkratu pa prede isto čustvo dolžnosti tudi že v zavest tistih, ki vladajo državo, odkar so nastale vladavine, pri katerih ima zastopstvo naroda poglavitno besedo. Kakor pri vseh socialnih vprašanjih, je tudi tukaj prizadevanje mnogo močnih strank, da bi se za razrast in utrditve svojih pretenzij poslužile države kot svojega organa. Prvotnim družabnim oblikam je sledil krščen individualizem, temu pa moderno podružabljevanje posameznikov v čvrste zveze, ki težijo, kadar so dovolj močne, za tem, da bi se njihove najmočnejši sloj polastili aparata države, da bi mu bila država organ za izvršitev zveznega načelnega načrta. Po potu kompromisov se današnje države na kontinentu v tem in onem socialnem vprašanju vdajajo, izrecno priznavajo, da le zahtevke modernosocialnih, zlasti socialističnih smeri do neke mere upravičen. S tem ugotavljajo sodobni državniki gola dejstva, katerim se ne more nihče več izmikati, saj so najbolj konservativni in navzdor zrodi programi iz izdavnja poveženi s socialnimi postavkami, med katerimi je prva zaščita dece in mladine. Uspešno se je začela razvijati prav tamkaj, kjer so se bili vsi pomati najprej sociološko preosnovali, v zapadnih evropskih državah. Tam je razvoj velik, ponekod že tudi na višku. V III. delu naše nove ustave je med socialnopolitičnimi nalogami tudi zaščita mater, dece in mladine. Na sploh je bilanca ugodna, naj pogledamo kamorkoli. Ni le kulturne države, ki je ne bi odnošali silili, da se briga za svojo dečo in mladino.

smam in s katologom v roki študiralo vrtnice in hibe poudnih zastopnikov. Temu so ugajali bolj nemški kračodlakarji, onemur kosmodlakarji, drugi se je zopet divil stasim anglezem, ljubki španjelci pa so stasit vedno dovolj občoovalcevo. Stare lovskie korone se pohajale ves dan ob skupinah brakov in praživljale v duhu še enkrat tiste lepe dni, katere so prebili v družbi teh psov, s katerimi se ponošajo lahko naši kralji pred vsomi drugimi. Zenski svet se je zbiral okrog domačih psičkov, vse — staro in mlado — pa je občoovalo veliko redkost za naše kraje, to je štiri pakinske dvorne psičke, katere je čurvala njihova lastnica, rolena Krljaka.

Mnogo občinstva se kar ločiti ni moglo od krogov sodnikov, ki so pregledovali razstavšeni material z veliko natančnostjo in deloma s pristnim humorom. Zlasti presojevalni šrog za luksuzne pse je imel vedno mnogo poslušalcev. Nekateri so se zabavali s res dobrimi dovipi sodnika, drugi so se hoteli ob njegovi sodbi učiti.

Ta sodba je bila v vseh krogih strogo nepristranska in v resnici poučna. Razstava je nudila vsem razstavšalcom redko priliko, da se pouče o tolesni vrednosti svojih psov. Mirno lahko rečemo, da se po kažejo lahko vsaki, čigar pes je dobi na ljubljanski razstavi krako priznanje, s tem pom ni vsaki svetovni razstavi, kjer gotovo ne bo slabše ocenjen, ker so bili sodniki naše razstave močnej, ki uživajo mednarodno glas prvostvornih sodnikov. Nagradni psi so dobili poleg kapi denarnih nagrad pismene priznanice in plakete.

Razstavo je otvoril v imenu pokrovitelja M. Visočanstva kneza Pavla polkrajinski namestnik minister Hribar z lepim nagovorom, v katerem je poudaril važnost vloge, ki jo igra pes v našem življenju. Čuva nam našo kmoče in našo dečo ter ograjuje v vsakem času vašo slavo.

Na razstavšču, kjer je igrala vojaška godba, je vladal vzoren red. Posebno ugodno se je doimila poetična razstava distot in skrb za razstavšene pse. V ta namen nastavljeni lovski žurjaji so hodili neprestano s skledami hladne vode od psa do psa tako da ni bil nobeden želen klub hudi vročini. Tudi prehrana psov je bila spretno urejena in sluzi lahko za vzor pri naših razstavah domače živine. Her pogrešamo večkrat potrebnege reda in skrb za žival.

Razstava je uspela moralno v vsakem oziru.

Na istem prostoru je priredilo v takozvanem češkem paviljonu Slovensko lovsko društvo malo, a jako okusno prirejeno razstavo lovskih trofej. Vsak ljubitelj narave je bil zapustil vsega sreca, saj mu je podala razstava dokaz, da naši gozdovi še niso mrtvi, ampak še polni življenja, ki tvorijo bistven del njihove krasote.

leta dva dni je priredilo Slovensko lovsko društvo na sejmšču tudi razstavo rowgovja, za katero je g. generalni konzul češkoslovaške republike, dr. Otokar Beneš, s izredno ljubznostjo dal na razpolago češkoslovaški paviljon.

Razstavo so je nedeležili 37 lovcev, ki so vposlali skupaj 421 lovskih trofej, fa sicer rogovja od 37 jelenov, 1 kozoroga, 1 grivaste ovce, 166 gamsov in 236 srnjakov.

Za oceno je prišlo po Konkurenčni predpisih v postev samo rogovje iz leta 1908, in naslednjih.

Sodniki so prisodili I. oceno za jelende rogovje Karlu baronu Bornu (lovšče Sv. Katarina pri Trzinu), II. pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju (lovšče Belje) in III. Josipu Luckmannu (lovšče Sv. Katarina pri Trzinu).

Imed razstavljenim gamsovi rogovjev so bili najboljši rogji, ki jih je razstavil s Leon Matjaž iz bohinjskega lovšča; II. in III. oceno sta dobila Josip Lukman iz dr. Dragotin Treo za gamsove roglje, ki sta jih ustrelila v mojrstranskem lovšču.

Od srnjakov je dobilo I. oceno rogovje, ustreljeno od lovcev kneza Windicigradca v njegovem lovšču pri Planini; II. in III. oceno je dobilo rogovje bratov Tavčar in dr. Vladimira Ravnarja iz lovšča v Rakitju.

Razen tega so odlični sodniki še deset ocen in 38 pothval.

Ljubo D. Jurkovič:

Pesma cveča na Jezeru Bledu.

Aleksandra
Kralja Sloje i Jedinstva,
i Mariji
Kraljici Ljubavi i Mira.

U proljeće, pre Vidova dana,
Procvetalo na jezeru cveče,
Na jezeru — na krasnome Bledu,
Pa se cveče tiho razgovara:
— Bože mili, dai nam šare lepe,
Da ladice ukrasimo živo,
Ne bi li nas lakše ugledala
Našeg Kralja mlada verenica,
Verenica Marijo!a mlada
Što ne bi Ravljoti vili!

Pa je cveče molba nastavilo:
O! svevišnji ovog sveta Tvorče,
Daj nam divne mirise i kade,
Da mirno dahom božanskim,
Ne bi li nas lakše ugledao
Čestiti Kralja Aleksandre mladi,
Pa sa nama darivao lepo
Svoja ljubav Marijo!a krasna —
Tu Kraljica vilinske lepote!

Bog naroda Slavenskoga Jaga
Krasnog cveča razumio molbu,
Tu je slao ponedelje vije,
Jeserkinle i planinske vile,
Što imadu od bisera ruke
I dierdane od samih taleraj;
Druze hose od žezena zlata,
Modre oči od Ramanja dragog,
Vito telo od mramora živa ...

Vile krasne darivale cveče:
Kome šaru, kome krasno lišće,
A nekima mirise i kade.
Sve je šare Bože sakupio
Sa šarene na nebesim duge
I sa sunca divnog istočnika!
A mirise Bože sakupio
Od Lepote i Istine prave
Od Divote i Ljubavi žive!

Tako Bože divno ukrasio
Sva dolina od krasnoga Bleda,
Ponalepše onu malu bazu
Oko dvora divnog »Savobora« ...

Dvore vile ukrasile lepo,
Sve po Božjem divnom naredjenju
Za Kraljicu Ljubavi i Mira
Marijo!a od Ramanja krasne
I za njena diler — Aleksandra,
Krasnog Kralja Sloje i Jedinstva.

Kad su vile dovršile radnju,
Više Bleda čarobna jezera
Zelen lišće leprljalo živo,
A cveče je mirisalo divno ...

Na Bledu sa ogledanja zvezde,
Moze iasni i sunaše jarko
Al sve žeka kad će nova zvezda
Svoje lice da ogleda krasno
Ne bi lakše polenile vile,
Nova zvezda Aleksandre vodi
Svoja ljubav verenica mlada,
Krasno zvezdu Marijo!a mlada!

Tod se vile hole saigrate,
Bolim grlom savpavalo krasno.

Divna pesma iz dubine duše:
— Kralju vili, Aleksandre mladi,
Svoja roda i ponos i dika,
Evo tebi vilovite Kule.
Usred tvoje lepe Otadžbine,
Više Bleda srebrna jezera!
Tu dovedi svoja verma ljubav,
Tu Kraljica vilinske lepote,
Pa tu vodi za prebele ruke
U dnu-bazu oko dvora svoga!
Tu nateri mirisave cveče
Pa nakiti Ritu preveliku
Krasnog dila, lenog karanjila,
Mnog cveča mirisnog božjilika,
A nalviše mladava cveča,
Mladava da se milniete,
Milniete i ne omrzajte;
On odiše dahom božanskim!

Ovo cveče čudovorna roda
Mila noda! svojoj vernoi ljub,
Marijo!i Kraljici izbranoj!
Kad ti budeš kiti darivao,
Tiho reci svojoj vernoi ljub,
Tihim glasom i milim »elasmom«:
Slavim ti glasom, a iskrene duše,
I mladimim otvorenim srcem:
— Ovo cveče moja verma ljub,
Što odiše dahom božanskim,
Nema šale sa vedrij vilina
Nog naroda Slavenskoga Jaga;
Ovo cveče ne bi Ti lakše ljubio,
Mnog naroda ljubav i stanoviel
Mla ljubav, Marijo!a krasna,
Mnog naroda dobra malika budi;
Izite rane zavidi na danom;
Težke rane obrile su srcem:
Svako dobro njema želi vrudo,

Da mu rodi vinova lozita,
Da mu rodi belica pšenica;
Svako dobro nek mu Bože dade,
I veselio, a i lepo zdravilje! —
S njima deli i sreća i tuga!
Tad su vile pesmu završile.

Aleksandre, divna Kraljice,
D'čnog roda, o! junački sine,
Ovo pesma sa vilna kola
I molitva mirisavog cveča,
Nuhaj nočas na jezeru Bleda
Ispred Tvoje prebijeke kule,
Krasnog dvora divnog »Savobora«.

Aleksandre, i brate i družo,
Našeg roda novi Običaji,
Bog Ti dao i sreću i zdravlje
Istokom Tvojoj vernoi ljub!
Nek vas prati za života cela
Živa ljubav i veselo lepota!
Kraljevici duge godinice
Od Triglava do Vardara Nađna,
Uduži sinjeg Jadranskoga mora!
U svom srcu po tri srca brili:
Jednu srce za Srbije hunahe,
Drugo srce za divne Hrvate,
Treće srce za Slovence vredne!
Pravdu svakom pravo udeliti;
Nikad nikom krivo ne žniti!

Aleksandre, naša lepa nado,
Vera naša i spasenje naše,
Živelo Ti seme i kolono
Dok le sveta i dole je vešt!

Na Bledu, a oči Kraljeva vandenja 1922.

Med rogovjem, ki je bilo razstavljeno v konkurenco, ker je bilo pridobljeno pred 1. 1908., se je posebno odlikovalo rogovje jelenov ribniške graščine iz dobe pred 1. 1848., ki je znatno nadkriljevalo rogovje zadnjih let.

— Tekmovalno streljanje. Kakor znano je priredilo Slovensko lovsko društvo dne 5. junija t. l. popoldne na voljaškem strelšču pod pokroviteljstvom komandanta dravške divizijske oblasti, generala Glorija Dočiča, tekmovalno streljanje s kroglo z nastopnim uspehom: 1. streljanje mladih na 25 m. Udeležencev je bilo 37, ki so vsi prav dobro streljali. Prvo darilo je bilo Adolf Zor, dijak v Ljubljani, ki si je obenem pridobil s tem naslov mladostrelca Slovenije. Razen tega so dobili še dobrote: Josip Petek, Erlih Schuster, Stanko Weib, Vilko Pauer, Vladi Rustja, Gregor Ocvirk in Karel Rozman; 2. voljaško streljanje na 400 m. Udeležencev je bilo 125. Prvo darilo 1000 kron in diplomu voljaškega mojstrskega strelca za Slovenijo je dobil rez. podporočnik Arnost Adamič. Razen tega je bilo še razdeljenih 21 daril v denarju. 3. Lovsko streljanje s kroglo na 100 m. Streljalo se je prostoročno stoji. Udeležilo se ga je 88 strelcev. Prvo darilo po 2000 K je dobil Ivan Javornik iz Ljubljane, nade-

lje so dobili 1000 K Miha Primožič, 700 K Jože Janežič, vsak po 500 K pa Franjo Zolgar in Adolf Milavec. 4. Streljanje na »srnlaka« 1000 m, prosto za člane Slovenskega lovskega društva ali katerega drugega lovskega združenja naše kraljevine. Najboljši strellec je bil Andrej Maver, doma iz Borovlj, sedaj v Zagrebu, ki je dobil častno prelazno darilo Slovenskega lovskega društva in diplomu mojstrskega lovskega strelca za Slovenijo. 5. Streljanje na tri minute vidnega »divjega lovca« v razdalji 60 korakov, prosto za člane lovskih društev naše kraljevine. Oddati je bilo v treh minutah kolikor mogoče dobro pogodjenih strelcov. Prvo darilo, srebrni nastavek je dobil Janez Rabič iz Moistrane. Drugih pet častnih daril so dobili Ernest Weider, Jože Janežič, Andrej Maver, Anton Schuster in Karol Jurman. Ta prva strelska prireditelj lovskega društva je v vsakem oziru, bodisi glede doseženih rezultatov prav izvrstno splela. Izredna hvala za omogočeno prireditelje gre predvsem našemu voljaštvu in na čelu mu g. generalu Dočiču. Ker dobijo vsi strelci, ki so si priborili kako darilo, priznalne diplome, jih naprosila Slovensko lovsko društvo, da mu naznačijo z dopisnico svoj natančen naslov, ime, priimek, poklic in stanovanje.

Kralj in kraljica v Sloveniji.

SLOVENSKI KMET POVSOD POZDRAVLJA KRALJA. — PRISRČNI PRIZORI NA BLEDU. — KRALJ LJUBI SLOVENSKEGA KMETA. KRALJ IN KRALJICA PRED »ŠRANGO«.

NA POTU V LJUBLJANO.

Kakor smo že poročali, sta večeraj prispela kralj Aleksander in kraljica Marija, potovalec na Bled, v Ljubljano. Ob celi grogi po Sloveniji je ljudstvo navdušeno pozdravljalo kraljevo dvojico. Na vseh postajah so bile zbrane velike množice, ki so prirejale kralju in kraljici odbojstvene ovacije. Ljudje na polju, kmetje in kmetice, so ostavljali delo in pozdravljali mahaje z robci in kločki mimo drdajoči dvorni vlak. Ob progi ni bilo hiše, kjer bi ne bili na pragu zbrani prebivalci, da spoštljivo pozdravijo vladarja. Pot dvornega vlaka po Sloveniji je bil enak triumfalnemu pohodu: povsod je ljudstvo brez razlike stanov in poklicev prirejalo kralju in kraljici entuzijastične ovacije, ki so živ dokaz, kako vkoreninjena je v našem narodu monarhistična ideja in kako visoko spoštuje in ljubi vse naše ljudstvo svojo narodno dinastijo.

Prvi sprejem kraljeve dvojice je bil na Zidanem mostu. Ves okusno dekorirani peron je bil natlačeno poln in ko je privozil na postajo dvorni vlak, so zaorili navdušeni »Živio-klici«. Ob oknu sta se takoj pojavila kralj in kraljica. V bel oblečene deklice so sinale pred dvorni vlak cvetke in navdušeno pozdravljale kralja in kraljico. Kraljica, ginja na po tej spontani manifestaciji, je poklicala k sebi pet deklet, sprejela od njih cvetlične šopke, vsako dvignila k sebi in jo je v zahvalo pridrčeno poljubila na čelo. Med viharimi ovacijami navzočega občinstva se je dvorni vlak nato odpravil proti Ljubljani. Vsa postajna poslopja na potu v Ljubljano so bila okrašena z zastavami, z zelenjem in cveticami. Povsod je številno zbrano občinstvo navdušeno in spoštljivo pozdravljalo vladarja in njegovo visoko soprogro.

O sprejemu v Ljubljani smo poročali že večeraj. Pomembni je nam samo, da je v Ljubljani pozval k sebi g. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, ki se je iz Zagreba dalje vozil z dvornim vlakom, da je bil ves čas ob strani kralja in kraljice svedok navdušenih manifestacij, ki jih je prirejalo ljubljansko občinstvo kraljevskemu paru. Kralj kakor kraljica sta bila vzradočena in vzhlepa na nad tolikimi dokazi srčnih simpatij in vdanosti, ki jih je kazalo vse prebivalstvo na njih poti skozi Slovenijo.

NA GORENJSKEM.

Kakor na progah Južne železnice, tako so bile tudi železniške postaje na Gorenjskem slavnostno okrašene. Na postaji v Šiški je bilo zbrano nad tisoče ljubiteljev mlado stari, in vsi so z največjim navdušenjem pozdravljali kralja in kraljico. Prav tako pristrčen sprejem je bil tudi v Vižmarjih. Med vodah in v Škocjani Lok. Na postaji v Kranju, ki je bila izredno okusno dekorirana s cvetličnimi venc in zelenjem, je bilo zbrano vse mesto. Ko je prispel vlak na postajo, se je vsula tisočglava ljudska množica pred vlak in priredila kraljevemu paru viharne ovacije. V Kranju je vlak stal pet minut. Belo oblečene deklice so trosile pred dvorni kupe cvetlice ter neprestano vzklikale »Živel kralj, živel kraljica!« Narodno ženstvo je pripelo na kupe dvornega vlaka velik cvetlični venec s trobojnim trakom, na katerem se je blestel napis »Narodno ženstvo s Kranja«. Ko se je vlak pripeljal na Jesenice, so

jeji grmeti topi in ozračje so pretresali navdušeni »Živio-klici!« V imenu jeseniške občine je pozdravil kralja gerent dr. Alojzij Kogej, kraljica pa je nagovorila deklica Mesarjeva, njena sestra na il je izročila kito cvetja. Na kolodvoru je bil polnoštevilno zastopan jeseniški Sokol. Pokrajinski namestnik je tu predstavljal kralju g. Vervega kot zastopnika lovcev, s katerim se je kralj dlje časa prijazno pogovarjal.

NA BLEDU.

Na blejsko postajo je dospel vlak točno ob 15. Na kolodvoru se je kar trilo občinstva ter je prihiteo od blizu in daleč, da pozdravi svojega vladarja. »Sokol« je bil zbran korporativno z moškimi in ženskimi naračajem, gasilno društvo in vse druge narodne korporacije. Pred peronom so bili postavljeni trije slavoloki. Srednji izmed njih je nosil inicijale A. M. iz vlaka je prva izstopila kraljica, za njo kralj Aleksander. Kralja sta pozdravila v imenu radovljanskega okraja okrajni glavar Anton Mencinger, v imenu društva za tujski promet pa vladni svetnik dr. Andrejka. Hčerka poslanca dr. Svetislava Popoviča Olga je izročila kraljici kito cvetja. Na peronu so pričakovali vladarski par general Majster, polkovnik Daskalović in blejski občinski zastop. Generalu Majstru in polkovniku Daskaloviću je kralj dal roko in se z njima deli časa razgovarjal. Med viharimi ovacijami sta kralj in kraljica stopila v avto. Zanimiv prizor se je odigral pred dvorcem »Suvobor«. Ne daleč pred vodom so samostojni kmetje napravili čez cesto »šrango«. Avto se je ustavil. Kmetja Vinko Jan iz Zgornjih Gorij in Alojzij Papler sta čisto »zašrangala«, kmetja Jakob Kocijančič in Joža Zajc iz Zgornjih Gorij pa sta držala iz cvetja spleteno vrv. Kralj se je s kmeti prav po svatovski in veselo razgovarjal, ko su mu ponudili časo vina, veselo trčil z njimi in na njih dravico odgovoril: »Pozdravljam slovenske soljake, ki jih imam iz srca rad. Po poroki sem z veseljem prišel najprej med nje.« Kraljici je naša preprosta narodna čez silno ugajala in je opetovano izražala svojo radost in zadovoljstvo za presrčen sprejem. Kralj se je nato »odkupil« in med viharimi ovacijami mnogoštevilnih gorenjskih kmetov vstopil v svoj dvorec »Suvobor«. V dvorcu je poklonila hčerka namestnika Hribarja Zlatka kraljici šopek belih rož s tem-le nagovorom: »Vaše Velikanstvo, blagovolite sprejeti iz mojih rok to kito nežnih cvetic, ki so vzklike v slovenski zemlji in Vam kičelo dobrodošlico, ko stopate prvič na slovenska tla. Bog živi, čuvaj in blagoslovi Vaše Velikanstvo! Kraljica se je ginja zahvalila v francoskem jeziku, jo dvignila k sebi in poljubila. Proti večeru sta napravila kralj in kraljica z avtomobilom izlet proti Lescam, odkoder pa sta se skoro vrnila.

Kraljica Marija.

Včeraj smo je videli prvič na ljubljanskem južnem kolodvoru. Kraljica Marija je cela materina hči: visokostana blondinka čistega anglosakškega tipa, rožnate poltve, zelo finega tona, okrogle glave, modrih oči, polnih lic, krasnih zob, zlatih bujnih las, širokih ramen in močnih udov. Splošni vtisk je zdrav lep in po vsem soditi, je kraljica žena živega temperamenta ter prav vedrega, prijaznega značaja. Tako smo jo torej večeraj povsem pravilno popisali; dostavljamo le še, da je zelo prijazna in preprosto ljubezna ter očitno rahlošča. Ovacije so ji istakale solze in s vsemi kretnjami je kazala, da ji je pozdravljanje ljudstva prirejalo resnično radost. Nid zapetega, nadutega, božanstvenega ni v njenem nastopu ter se v tem oziru silno razlikuje od nekdanjih habzburških princ in cesarje. Naša kraljica je istinito nad vse simpatična žena, ki s svojim solničnim nasmehom in preprostim vedenjem takoj vseja srca. To se je videlo večeraj pri vseh pozdravih po Sloveniji. Ljudje so bili ene sode: »Lepa je, kraljevske vnanosti, toda predvsem je videti dobera! In to je najlepše priznanje.

Anton Aškerc.

Ob desetletnici njegove smrti.

Danes je deset let, odkar je umrl Anton Aškerc. Ostal bo ena najmarkantnejših osebnosti našega pesništva. Ker Aškerc je bil res osebnost, ne samo oseba. Naj so se mnogi liriki, dobri in manj dobri, še toliko zmrdovali nad Aškercovo izrazito moško poezijo in nad njegovo epiko: žaljibog je on skoraj edini, ki ni pel samo o cvetočih rožicah, mesečini in drugih pastirsko lirčnih pojavih slovenske duše. Bil je mož, trd, svobodomiseln in slovanski patrijot. Njegova Muza Spartanka. In bil je več, nego le pesnik: bil je mož visokih in določenih etičkih smernic ali skratka: ponosen značaj. Če citiramo njegovo dobo, citiramo Aškercove dane pred drugimi, četudi dobrimi slovenskimi pesniki. Zakaj? Ker ni pesnil tako, da bi njegove poezije mogle pripadati kateremukoli narodu, nego sta bila narodna zavest in čut svobode vodilni misli njegove duše. Očitno niso vsa njegova dela enakovredna; soditi ga moramo, kakor vsakogar, le po najboljšem, kar je proizvel. In to kaže vse drugo, višjo in širšo duševnost, nego skromno svetovnobolestno ali vinskodobrodušno, dasi marsikdaj nežno in zelo poetično čutenje, ki nam sije iz večjega dela istodobne naše poezije.

»Slovenska duša je krotka.« je ironično citiral svoledoben c. kr. policijski uradnik, kadar je bil s par policijski razgal v Ljubljani takozvano demonstracijo. In pravo je zadel. Tu di naša poezija je bila skoro vedno krotka; Aškercova pa ne! Naš do poslednje dobe tako potlačeni narod bi bil potreboval sto Aškercev. Vsak narod ima v dobi, predhajajočih svobodi, svoje Aškerce, svoje Janeze Krstnike v puščavi, na katere ostane ponosen, dokler je narod. Pri nas nista niti osvobodjenje in ustanovitev lastne narodne države našla med pesniki pomembnejšega odmeva, kar je prav žalostno znamenje za duševno stanje Slovencev. Vsak narod in narodič, če je kaj vreden, doživlja neko heroisko dobo in jo šteje med svoje najboljše čase. Pri nas pa se v dušah kar noče pojaviti: zato pa je del umetnikov raje preskočil vse to in se vdalja dekadentnim umetniškim perversnostim. Pri narodih, ki so to, kar začnemo mi šele doživljati, že zdavnaj preživeli, so bile take umetniške pajacade prevčerašnjim res še moderne a se jim danes že vse smeje, kakor se vsaki prestani modi. Tem smešneje za nas, ko je večina naših takozvanih ekspresionistov pristnega kmečkega pokolenja in se njih zdravim živcem ta hipermodernost prilaga kakor zamorcu cilind. Kulturno hohštaperstvo je to, yseskozi nepristno.

Zato bo pa tudi desetkrat pozabljeno, ko bo Aškerc še živši, nego je bil ob telesnem življenju.

Zadnji dve leti pred smrtjo je začel Aškerc tudi socialno svobodnejše dihati. Dobival je smisel za udobnost; nabavljaj si je istočne čilime, japonske lesoreze in druge take užitke. Postal je družabnejši, se tudi ni bal več prijetne in izobražene ženske družbe, ki mu je v prečišnjem življenju ostala tuja. To je bil eden izmed plodov njegovih potovanj. Dobival je čisto drugo obzorje in zanimivo je vprašanje, ali bi njegovo pesništvo ne bilo krenilo na deloma nova pota in bi nas ne bil presenetil še z marsičem najboljšim. Če bi bil še nekaj let živ. Videti je bil trden.

A na Rešnjega telesa dan leta 1912. popoldne ga je zadela kap. Ležal je štiri dni omamljen v bolnišnici.

Vendar me je spoznal, ko sem ga drug dan popoldne obiskal in mu imenoval svoje ime. Miže je Aškerc zajčal: »Strašno — apopleksija — kdaj bi si bil to mislil!«

Bog vedi, koliko časa se je v teh strašnih štirih dneh zavedal svojega položaja, dasi tega niti več povedati ni mogel in le na okolico napravil utis človeka v popolni agoniji. Morda so mu bili ti dnevi tisočletja. Kot prava rešiteljica je k njegovemu ležišču pristopila bela žena Smrt.

M. Z.

Sokoli!

Prijatelji Sokolstva! Jezdni odsek Ljublan. Sokola razvilo svoj prapor v nedeljo ob 10. pred Narodnim domom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. junija 1922.

— Poklonitev vile pri bobinskem jezeru Nj. Vel. kralju. Med deputacijami, ki so se zadnje sredo poklanjale v kraljevem dvoru v Beogradu, bila je tudi deputacija, sestojala iz pokr. namestnika ministra Hribarja, knezoškota dr. Jegliča in zborničnega predsednika dr. Majarona. Ta deputacija je prišla, da izreče Nj. Vel. zahvalo za to, ker si je baš slovenski Bled izbral za svoje prvo bivaljske po poroki, in da obenem pokloni kralju vilo ob bobinskem jezeru (v d. o. Savica, s celim inventarjem in parkom), ki je bila doslej last Zveze za tujski promet, a naj v bodoče služi kraljevi dvojici kot dependanca vile na Bledu. Ko je deputacija vstopila v silaino vsprejemno dvorano kot prvi v osmi skupini in je to javil dvorni maršal z besedami »Ljubljana, namestnik Hribar«, stopil je kralj iz vrste, v kateri je sicer stal poleg svoje zaročenke in romunske kraljevske dvojice, in je podal roko namestniku Hribarju ter obema drugima članoma. Isto je storila Nj. Vis. zaročenka. Na to je dr. Majaron s kratkim nagovorom zaprosil kralja, da mu sme izročiti mapo, v kateri se je nahajala poklonilna listina za vilo. Nj. Velikanstvo kralj je to prijazno sprejel in izrekel, da se »vidimo v kratkem«. Tako kralj kakor kraljica sta zopet podala roko odstopajoči deputaciji.

— Nevarnost! Kakor že smo je tukajšnja železniška uprava zaprosila železniško ravnanstvo v Zagrebu za nezaten kredit v svrhu okrašenja kolodvorskega poslopja na Bledu in lokomotive, ki je vozila dvorni vlak. Železniško ravnanstvo v Zagrebu je ta kredit odklonilo. Nato je železniško osobije, predvsem strojevodje in delavci zlasti takšni, ki so bili na glasu kot komunisti, samo okrasilo na svoje stroške lokomotivo, na Bledu pa je železniško uradništvo in delavstvo žrtvovalo od svojih plač toliko, da se je lahko kolodvorsko poslopje dostojno dekoriralo ob kraljevem prihodu. To škandalozno postopanje zagrebškega železniškega ravnanstva je treba zabeležiti, ker je nad vse značilen.

— Dr. Šušteršič na povratku. »Kmetijski list« javlja, da je dr. Šušteršič že dobil dovoljenje, da se sme vrniti v domovino. Kolikor smo informirani, je ta vest popolnoma zanesljiva. Dr. Šušteršič se vrne v domovino morda že ta mesec. Isto govorijo pa tekom meseca julija.

— Posebni vlak na Bled. Danes, v soboto ob 4. popoldne vozi poseben vlak na Bled. Z Bleda se vrača v Ljubljano ob pol 1. ponoči. Za vlak veljajo navadne vozne cene, preskrbljeno pa bo za udobne vagonce.

— Matineja šentjakobske šole za Dečji dom. Ker je v nedeljo, 11. t. m. popoldne tudi razvite Sokolskega praporja jezdnega odseka, se vrši matineja šentjakobske šolske mladine nekoliko pozneje, približno ob pol 12., da se bodo posetniki lahko udeležili obeh prireditev. Matineja je skrbno pripravljena. Na vsopredju je petje in telovadba. Vrši se v veliki dvorani hotela Union. Vstopnice po 5, 3, 2 in 1 Din. Je dobiti v Narodni knjižarni in pred prireditvijo pri blagajni. Z ozirom na plemeniti namen, naj blagovolijo rodoljubi v obilnem številu posetiti to prireditev naše mladine!

— Volilec Vičanom! V nedeljo 11. t. m. bodo na Viču dopolnilne občinske volitve za razveljavljene komunistične mandate. Volilci! Te volitve vam je valjila klerikalna požrešnost, ki misli, da je nemogoče, da bi ne imela premoci v občini. JDS in SSJ sta bili pripravljene za kompromis s klerikalci in JDS je popustila na minimum in zahtevala za sebe samo 1 mandat, toda klerikalci ji niti tega niso privoščili, kljub prejšnjim obljubam in zahtevani volitve. Pri pogajanjih so svečano zatrjevali, da so za miren kompromis, da bi radi prihranili občanom stroške in pota, ko pa je bil čas za sklepanje, so požrli dano besedo. Imeti hočejo svojega župana in vse odbornike. Za župana so hodili barant v log k Rubežniku. Ko je tam spodletelo, pa so se zvezali s komunistom in ga postavili za nosilca liste, računajoč, da bodo na ta način pritegnili v svoj tabor vse komuniste. Volilci, kaj so napravili dobrega klerikalci v občini? Skrbijo samo za svoje blesage in domove. Povsod beračijo za vsako svojo novotarijo in nalagajo občini vedno nova bremena. Ker se zavedamo, da je naš občini potrebna v prvi vrsti trezna gospodarska politika, ki se izogiba strankarskih bojov, smo osnovali »Gospodarsko stranko«, ki stopa v volilni boj brez shodov in reklame. Volilci, v nedeljo 11. t. m. vaj na volišče, nihče ne sme izostati, sicer bo vladal v občini črni klerikalizem, kateremu boste morali mašiti nikdar polne malhe. Volilci, 3. skrinjica je skrinjica »Gospodarske stranke«. V njo izpušite svojo krogličico, če hočete, da bo občina v pravih rokah!

— Poročne cigarete. Tobačna režija v Sarajevu je izdala posebne cigarete, ki so prišle v razprodajo na dan venčanja Njegovega Velikanstva Kralja. Ker je del za Slovenijo določen količine dospel, so se razdelile na mesta Ljubljano, Maribor in

Celje in so se tudi takoj razposale. Cigarete, pakovane v kartonih po 100 komadov, veljajo po en komad 75 para. Ko dospe še drugi večji del količine, ki jo ima dobiti Slovenija, se bodo cigarete razdelile tudi vsem drugim zalagam v Sloveniji.

— Priloga. Današnji list ima prilogo ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani glede XII izdaje delnice (zvišanje delniške glavnice od 50 na 80 milijonov kron).

— Mariborska škofija. »Nova Doha« iz Celja piše: Zadnje dni poročajo razni listi, da se lavantinska škofija odcepi od Solnograškega metropolita in podredi neposredno Vatikanu. V javnosti se je že večkrat kritiziralo, da je označba »lavanstinska škofija« (Bistum Lavant) nepravilna in da bi se, ako naj sploh ostane pri tej označbi, morala imenovati labodska škofija. Ker pa je kraj Labod sedaj v nemško - avstrijski posesti, bi bilo edino primerno, da se škofija imenuje »mariborska«. S tem bi se počastil spomin nepozabnega Slomšak, ki mu gre zasluga, da je postal sedež te škofije naš jugoslovanski Maribor. Duhovniški krogi, zganite se!

— Kaj je z zgradbo inspektorata drž. železnice? Dne 17. t. m. poteče rok za zgradbo poslopja za inspektorat drž. železnice v Ljubljani, a še do danes ni v tem pogledu nobenega odloka. Ali se hoče z izvestne strani še nadalje to prepotrebno zgradbo zavlačevati, kakor se je to delalo doslej? Tako postopanje je neudovno, to tem bolj ker gre tu za mestni dekliški licej, čegar prostore sedaj zavzemajo uradi inspektorata ter s tem onemogočujo razvoj tega zavoda. Kredit za zgradbo je dovoljen, urejene so tudi že vse druge formalnosti, čemu se ne prične z gradbo? Kdo jo zavira? Odločno zahtevamo, da se ukrene takoj in brez odlaganja vse potrebno, da se to pereče vprašanje enkrat reši, kakor to zahtevajo javni interesi ter koristi mestne občine in njenega prebivalstva.

— Vsi oni dobavitelji, ki imajo račune zaradi dobav za kraljevi dvor na Bledu se opozarjajo, da morajo te račune prej predložiti tržnemu nadzorstvu v Ljubljani. Le one račune, ki jih Tržni nadzorstvo potrdi, naj pošljejo v Beograd, ker jih bo dvorni maršal le potem honoriral.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od 28. 5. do 3. 6. izkazuje to-le statistiko o zdravstvenem stanju mesta Ljubljane: Novorojeni 24, umrli 14, od teh domačinov 6, tujcev 8, v zavodih 9. Smrti ni vzroki: življenska slabost 1, jetika 3, srčna hiba 3, drugi naravni vzroki 7, samomor 1. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1.

— Iz železnikov. Dne 27. maja je umrl pri nas 42letni Matevž Klopčič, po domače Martinkov. Da je bil naš Matevž pri ljudstvu priljubljen, je pričal njegov pogreb. Poleg občinstva so ga spremljali na zadnji poti tudi: požarna bramba iz Selc in Železnikov, Sokol in bralni društvi iz Selc in Železnikov (obe z zastavo). Pevski zbor mu je zapel pred hišo in v cerkvi, g. Janjo Jakše in Lavoslav Košmelj sta se poslovila od njega s lepim nagrobnim govorom. Naš Matevž je dovršil le domačo osnovno šolo, a je bil kaj inteligenten. Ze kot učenec je izdal svoj list »Vrtec«, katerega je potem prodajal med sovrstniki za 4 vinarje. Spopolnjeval se je po končani šoli s čitanjem in drugič bolj in bolj. Ko je njegov oče županoval, mu je naš Matevž tajnikoval. Pristopil je že kot mladenič k Bralnemu društvu. Bil je mnogo let njegov predsednik, nazadnje tajnik. Bil je kremenit značaj, vsled tega vedno v prvih vrstah, boreč se za napredne in narodne ideje. Ni obračal plaša po vetru, kakor marsikaj »moža«, ki se prelevlja ob vsaki malenkostni priliki. Stal je vedno na mestu, kljub hrumečemu viharju. »Mevža« ni bil naš Matevž nikdar, priljubljenec ni ljubil. Društvo je bil od duša. Udeleževal se je kot pevec, igralec, režiser. Bil je zelo dober govornik, kar je pokazal pri raznih slavnostih. Bil je tudi načelnik ognjeasnege društva in soustanovitelj Sokola. Poznal je kaj dobro našo, rusko, pa tudi srbo-hrvatsko književnost. Sploh je bil naš Matevž poseben talent, kakršnih je le malo med preprostim narodom. Izobraževal pa se je sam in si s tem pridobil široko duševno obzorje. Matevž je bil lep mladenič ter je služil pri 7. lovskem baonu. Očitno se spominja še marsikdo krepkega »cug-sfirarja« s sokolskim nosom in visokim čelom. Iz Rusije, kjer je bil ujet nad tri leta, je prinesel kal bolezni, kar ga je med drugim tudi strlo. V remini: škoda moža! Matevž! Spaval sladko v sveti domovini!

— Poročil se je danes 10. t. m. v križevniški cerkvi g. Jos. A. Sodnik, šef industrijskega oddelka na državnem posestvu Belje-Baranja, z gospodinjico Anico Zupančičovo, akad. slikarico v Ljubljani, hčerko našega dobrega somišljenika g. veletržca Urbana Zupanca. Bilo srečno!

— Smrtina kosa. Umrli je v Ljubljani g. Stanislav Adler, evidenčni višji geometer v p. Truplo se v nedeljo ob 10. prepelje izpred mrtvašnice dež. bolnice v Ljubljani v Kamnik in bo istega dne ob 4. popoldne pogreb na pokopališče na Zalah. Blag mu spomin!

— Kamniška šolska mladina prireditelj v nedeljo, dne 11. junija v Kamniškem domu, v nedeljo dne 18. junija pa v Narodni štitalnici v Kamniku priljubljeno Ribičjevo otroško igr »V kraljevstvu palčkov«. Pri predstavi sodeluje konservatoristka gđ. Milka Novakova. Obe predstavi se vršita v korist »Jugoslovanski Matice«. Začetek vsake predstave ob petih popoldne. Ša.

deži od 5 do 8 dinarja, stojišče dva dinarja. Prijatelji mladine, izkažite priznanje idealni mladini s številnimi obiskom predstav. Kamniška mladina to v polni meri zasluži, hvala vam bo pa tudi mladina na zasedenem ozemlju, kajti v njeno korist se vrše predstava.

— Nesolidnost. Pisalo nam: Vodja državne založbe šolskih knjig je nedavno razposlal cenik knjig za trgovino in obrt (ali kakor je pisano: »Cenik Trgovsko in obrtno šolskih knjig«!) Ta cenik je zelo zamudljiv. V njem se namreč navajajo tudi knjige, ki jih še ni, a je o njih zapisano, da so v tisku. N. pr. Spisje za koncesionirane obrte in Spisje za svobodno rokodelske in trgovske obrte. Nobena teh knjig se ni še izdala, kamoli tiska. Le rokopijske imajo vodja založbe od novega leta v rokah, rokopijske, ki je oblateno odobren in zdaj počiva. Tudi druge navedbe v ceniku niso solidne. Radovedni smo, koliko časa bodo še pri tej založbi brili norci iz naših avtorjev in našega šolstva.

— V ambulateriju Okrajne bolnišnice blagajne, Gradišče 2, se vrše odškodno ordinacije za kožne in spolne bolezni od 8. do 9. zjutraj. In sicer ob ponedeljkih in petkih za moške, ob sredah za ženske.

— Vsem abiturientom gimnazij, realk in učiteljskih v Sloveniji! Komite je dovršil glavne predpriloge za naš poset. Ministrstvo saobračaja je dovolilo četrtinsko vožnjo. Morda bodo dosegli gg. poslanci še večjo ugodnost, a zaenkrat ga to ne moremo računati. Pokroviteljstvo »Kolo Jugoslovenskih Sestara«, nam je blagohotno preskrbelo sprejem in hrano v vseh kraljih, kjer bomo potovali. Odpotovali bomo dne 3. julija iz Ljubljane do Zagreba, od tam potem v Beograd. Iz Beograda bo šla ena partija po Donavi, druga pa z železnico do Zajčara, iz Zajčara gresta potem obe partiji skupno v Niš in nazaj v Beograd. Potovanje bo trajalo ca 14 dni. Stroški bodo le: za vožnjo ca 110 Din in 5 Din za redijske stroške. Da moremo stvar neovirano izvesti, se morajo vsi tovariši, ki poldejo pod dani pogoji na izlet, prigrisati najkasneje do dne 18. t. m. in vpslati 5 Din v blagajno. Naslov: Bajuk Hucan, maturant, predsednik, Novo mesto 61.

— Iz Zajčara nam piše: Najtopleje se zahvaljujemo vsi fantje 3. čete 3. bač. 20. peč. polka, našemu bivšemu komandirju gg. majorju Rakušu za vse dobroto, ki jih je nam izkazoval. Nepozabljenu gg. majorju čestitamo in kličemo ob slovesu: Bilo srečno!

— Direktna avtomobilna zveza Ljubljana-Bled. Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani odpravi v soboto dne 10. junija avtomobilno zvezo iz Ljubljane na Bled, in sicer vsako soboto in dan pred praznik. Odhod iz Ljubljane ob 16. pred Jadransko banko. Avtomobil se vrne vsak ponedeljek in dan po praznikih ob sedmih zjutraj iz Bleda ob pošti. Vozil bo luksurizno avtomobilus za 16 oseb, v katerem ima vsak potnik svoj lastni fotelj. Vozna cena je iz Ljubljane na Bled 60 Din, za tja in nazaj 110 Din. Ročna prtljaga prosta. V predprijaz se dobivajo vozni listki v pisarni avtomobilne prometne d. d. Jadranske banke, drugo nadstropje, soba št. 44 ali pa po telefonu na telefonsko štev. Jadranske banke »Avtomobilna«.

— Slovenska malomarnost. Iz Maribora nam ošlejo: Mariborske nemške trdke se še zdaj ne morejo odločiti vsaj za slovenske stranke si nabaviti slovenske račune. Tako razpošilja veliki paromlin Scherbaum tudi slovenskim javnim zavodom račune z nadpisom »Marburger Dampfmuhle Scherbaum & Söhne ter nemškimi tekstom. Da tiskovina ni še izza prejšnje dobe, nego že iz današnjega časa, je razvidno iz manjših tudi slovenskih naslovov in slovenske štampiljke. Še bolj graje vredno pa je postopanje električnega podjetja »Elinc«, ki vsiljuje svojim slovenskim odjemalcem samo nemške račune. Ko se je neka stranka uprla, češ da kot zavedna Slovenka vendar mora zahtevati od električnega podjetja, ki se nazivlja tudi smestno električno podjetje, izrečno slovenski račun, je dobila osoren odgovor: do sedaj se še ni nobeden Slovenec v Mariboru pritožil radi nemških računov, vsak razume toliko nemški, kot se mora uiti tega kulturnega jezika; čudim se, da bi ravno Vi ne znali nemški, ako ne znate, se učite. Mož je naletel na pravi naslov. Dotična Slovenka mu je povedala, da je zdaj na Nemcih, da se prične našega jezika, ako hočejo med nami živeti. — Ako bi bilo v Mariboru saj še par takih narodno zavednih tudi moških, bi kmalu izginili nemški računi.

— Vse gospodične, ki so prejele vabila za sestanek v Mestnem domu, kakor tudi one, katerim jih vsled naglice dela nismo več mogli dostaviti, naj se blagovolijo zbrati v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. zjutraj v avli univerze, kjer se jim bodo razdelili znaki in ovetlice. Obenem se najvjudneje naprošajo, da skušajo prinesiti po možnosti tudi svetlice seboj. Odbor za akademski dan PDJA.

— Zahvala vojaštva. Dramsko kazališče u Ljubljani priredilo je na dan 1. tek. mes. brezplačno vojniško predstavo za jedinice Ljubljanskega garnizona. Obilno uloženi trud kazališčne uprave in vseh članova pri prikazivanju komedije »Madame sans genec« urodilo je najboljim plodom. Utisli, dobiveni na tej predstavi, ostale osebo vojnike, — koji još dosada nisu imali prilike da se upoznaju sa kulturnom institucijom kazališta — kao lepa i korisna uspomena za cel život. Za ovaj požrtvovalni rad na polju kulture i prosvjete izražuje komanda Dravske Divizijske Oblasti ovim putem svojo najljubljeno hvala.

— Tatvina dinamita. V noči 1. junija je bila v Hrastniku izvršena tatvina večje množine dinamita, kakor čujemo, blzrog 100 kg. Okrajno glavna.

stvo v Celju razglasa z ozirom na to: Dotičnik, ki tatove izsledil, ali na kakršenkoli način pripomore do izsleditve dobi 10.000 kron nagrade. V slučaju, da je pri izsleditvi tatov udeleženi več oseb, si pridržijo pokrajinska uprava za Slovenijo način razdelitve nagrade med posamezne osebe. Tajnost zadržana.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI DRAMA.

Sobota, 10. jun.: Svatba Krečinskega. Red C. Nedelja, 11. jun.: Liliom. Gostovanje Gosp. Trebuhoviča. Izven. Ponedeljek, 12. jun.: Svatba Krečinskega. Red A-B. Torek, 13. jun.: Zaprtlo.

OPERA.

Sobota, 10. jun.: Triptychon. Red A-E. Nedelja, 11. jun.: Triptychon. Izven. Ponedeljek, 12. jun.: Zaprtlo. Torek, 13. jun.: Lakme. Red E-D. Sreda, 14. jun.: Triptychon. Red C.

★

— Gostovanje g. Terbuhoviča v drami. V nedeljo 11. t. m. igra naslovno vlogo v Molnarjevi predmetni legendi »Liliom« član opernega gledališča, gospod Terbuhovič. Gospod Terbuhovič je deloval pred svojim engagementom na raznih jugoslovenskih odrih v operi, opereti in drami ter si je ravno »Liliom« s svojo originalno igro in poglobljeno interpretacijo pridobil odlično umetniški ugled.

Milan Grol, Beograd:

Gledališče v Ljubljani.

Vsa gledališča v državi so prešla v budžetu za novo sezono resen opomin: država omejuje subvencije na manjše in strogo določene številke. Ta odločba, najprej ministra financ, a nato tudi finančnega odbora, zadeva vsa gledališča; najtežje pa ona, čijih lastni dohodek je majhen ali vsaj nerazmerno nižji od številke troška. V tem položaju pasivnih gledališč v državi stoji v tem trenutku najslabše: kazališče v Osijeku zaradi opere, ki je draga, a v tem mestu neobhodna, kazališče Split zaradi draginje v mestu in zaradi velikih zahtev, ki jih stavi publika na kazališče, ter končno dve slovenski gledališči v Ljubljani in Mariboru.

V Mariboru ima slovensko gledališče težko nalogo v ustvarjanju svoje publike v sredini po velikem delu nenarodne ali odnarođene. Ono, kar je storjeno do danes, predstavlja nesumljiv uspeh, ako se uvažuje, s kakšnimi težkočami se je začelo. V bodoči sezoni bo gledališče v Mariboru nadalje uspešno delovalo samo pod pogojem, ako se mu poleg državne pomoči zagotovi primerna pomoč i mesta Maribora (ki že nekaj stori) i oblasti.

Kar se tiče gledališča v Ljubljani, mora po izkustvih treh poslednjih sezon postaviti svoje delo na stabilnejšo podlago, zlasti v finančnem oziru.

Za one, ki poznajo naprave, s katerimi se je dvigalo slovensko gledališče v Ljubljani pred vojno, je bilo jasno od prvga trenutka, da je skok na dramo in opero v dveh gledališčih prevelik. Ali v nacionalnem poletu po osvoboditvi je bilo težko biti racionalen. Z druge strani je ekonomska nivelacija dežele s svojim draginskim valom znatno pokvarila razmerje dohodkov in stroškov. Troški so se povzpeli mnogo više nego dohodki. Zakaj očitno je, da gledališče ne more dvigati svojih vstopnih listotako kakor oni, ki prodajajo za življenje neobhodno robo.

Danes je že jasno, da je delo v dveh poslovnih v opero in dramo nerazmerno za Ljubljano. Neobhodno je zmanjšati število predstav na toliko, da bodo vedno dobro posečene. Za današnje poslopje drame je dovolj aktivite v dijaških predstavah, koncertih in poučnem filmu ter v skušnjah za dramo in opero.

S koncentracijo dela v enem poslopiju se z ene strani znižajo troški ter se dvigne dobra volja publike in trupe, dvigne se nastrojenje (Stimmung), ki ne more biti visoko v praznem salonu.

Zbog te promene kakor zbog finančnega deficita, ki obstoja, je gledališče v Ljubljani v težki krizi. Gospod Hubad, ki je padel v težko situacijo brez svoje krivde, ima danes velike skrbi. Njemu treba pomagati s treh strani: od ministra financ, ki

mu mora najti vsaj nekaj izrednega kredita za ublaženje razlike, od pokrajinske uprave in vseh javnih fakultet, ki mu morajo pomagati složno v teh naporih; in končno tudi od samega gledališkega osebja, umetniškega in tehniškega, od čegar kompromisnega držanja zavisita saniranje današnjega stanja in nujna reforma.

Ker vsem tem ne more biti ravnotežna usoda slovenskega gledališča v Ljubljani, nadejamo se, da store vsi največ, kar morejo v tej priliki!

Sokolstvo.

— Starešinstvo JSS ima sejo vsak petek ob osmih zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

— Zletni odbor ima sejo vsak ponedeljek ob osmih zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

— Zdravstveni odsek JSS ima sejo vsak petek ob šestih zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

— Prodajni prostori na telovadišču vsesokolskega zleta. Na telovadišču bo oddano večje število prodajnih prostorov v velikosti 4 krat 5 metrov. Ti prostori bodo odprti za občinstvo od jutra do zaključka telovadbe, t. j. od 6. do 20. ure. Interesentje se opozarjajo, da vložijo oferta glede najema prostora najkasneje do dne 1. julija 1922. na naslov: I. jugoslovenski vsesokolski zlet 1922, finančni odsek. Posamezna trdka operira tudi lahko za več prostorov. Finančni odsek ni zavezan oddati prostorov najvišjim ponudnikom. EV. potrebne informacije se dobe v pisarni JSS v Ljubljani, Narodni dom.

— Opozorilo. Kakor običajno pri podobnih prireditvah, krožilo po Ljubljani tudi glede priprav za vsesokolski zlet razne neosnovane govorice različnih nezadovoljnih. Opozarjamo vse brate in sestre, da vse take neosnovane govorice odločno zavrnejo ter se naj obrnejo v vseh zadevah po informacijo na zletno pisarno, ki je vsakomur odprta.

— Ljubljanski Sokol. Vadbna redovnih vaj za članstvo telovadce v torek dne 13. t. m. ob sedmih zvečer na letnem telovadišču pod Tirolcem. Kdor se val ne udeležuje, ne bo smel nastopiti v kroju, torej pridite vsi! Zdravo. — Prednjački zbor.

— Sokol Loška dolina priredi dne 2. julija 1922. javni nastop v Starem trgu pri Ložu ter dne 27. avgusta 1922. pešizlet z javno telovadbo na Bloke. Sosedna bratska društva se prosijo, da ta dva dneva pri eventualno nameravanih prireditvah vpoštevalo.

— Zlet zagrebške Sokolske župe se vrši danes in jutri v Zagrebu. Starešinstvo Saveza pošlje kot odposlane na zlet br. starostar dr. Ravnharja, načelnika dr. Murnika in tajnika dr. Fuxa. Na povratku iz Beograda pa se ustavi v Zagrebu br. podstarosta Gangl in br. Balezija. Zlet zagrebške župe bo velika manifestacija za ideje jugoslovenskega Sokolstva v Zagrebu.

— Razvite prapora jezdrnega oddelka Sokola v Ljubljani se vrši v nedeljo dne 11. junija 1922. s sledečim sporedom. 1. Zbirališče članstva pred Nuškovo vojašnico. Obhod ob devetih dopoldne. 2. ob desetih dopoldne slavnostno razvite prapora pred Narodnim domom. 3. Od pol enajstih do dvanajstih dopoldne koncert na vrtu Narodnega doma. Vstop prost. 4. od šeste ure popoldne naprej koncert orkestra Sokola I. na vrtu Narodnega doma. Vstopnina 3 dinarje. V slučaju slabega vremena se vrši slavnost s istim sporedom v prostorih Narodnega doma. Zbirališče pred Nuškovo vojašnico odpade in se nadomesti z areno Narodnega doma.

— Ljubljanski Sokol naznanja svojem članstvu, da je društveni sluga končal bilanje članarine za prvo polletje 1922. Člane, katerim plačilni listki zaradi spremembe bivališča, oziroma stanovanja niso bili dostavljeni, prosimo, da osebno poravnajo članarino najpozneje do dne 15. junija 1922. v društveni sobi (Narodni dom) med 6. in 7. uro zvečer. Kdor prizadehlj se v navedenem roku ne javi niti pisмено, ga bomo smatrali izstopivšim ter ga črtali iz imenika članov. V tem slučaju se zahteva, da dočnik v smislu pravil in podpisane izjave vrne znak in legitimacijo, sicer ga javimo Savezu v nadaljnje postopanje. Tem potom ponovno prosimo, da bratje javijo vsako spremembo stanovanja, bivališča, stanu, statističnemu odseku: Narodni dom (odborova soba). — Zdravo!

— Zletni znak. Pozivljamo bratska društva, da čimprej naroče sa udeležniške zletne znake. Cena zletnemu znaku 20 Din. Z zletnim znakom ima član pravico do prostega skupnega prenočišča, do prostega vstopa na telovadišče, v razstavo in muzej. Vsak član in vsaka članica, ki ima znak, je zavarovana za dobo zleta, in sicer za slučaj smrti za 10.000 Din in za slučaj trajne delanemožnosti 20.000 Din. To zavarovanje velja za nezgode pri telovadbi na telovadišču, kakor tudi med vožnjo na zlet in nazaj. Za to zavarovalnino plača vsak član 1 Din 50 p. in sicer zajedno z zneskom za zletni znak. Vsako društvo mora vsled tega poslati Savezu točen seznam onih, ki naročajo znake, da dobe v slučaju nesreče odškodnino. Navedene zneske mora vplačati vsak posameznik pri svojem društvu.

Najnovejša poročila.

NESPORAZUM SAMO SE V PODROBNOSTIH. — ITALIJA ZAVRAČA JUGOSLOVENSKE PREDLOGE.

— Rim, 10. junija. (Izv.) Poslanik Antonijević je predvčeršnjim zvečer naznanil da je beogradska vlada bistveno odobrila italijansko - jugoslovenski sporazum, dosežen v Santi Margheriti. Ratifikacija sporazuma in številnih konvencij, ki ga izpopolnjujejo, bo sledila, ko se razjasni še nekoliko točk v podrobnostih, ki pa ne zadevajo bistva ali mehanizma dogovora.

— Rim, 10. junija. (Izv.) V diplomatskih krogih se zagotavlja, da je italijanska vlada sporočila poslaniku Antonijeviću, da Italija ne more sprejeti izprememb, katere

predlaga beogradska vlada k nekaterim konvencijam, podpisanim v Santi Margheriti, zlasti ne, kar se tiče italijanskih šol v Dalmaciji, češ, da ako bi Italija sprejela nove jugoslovenske predloge, bi se odrekla upravičenemu jamstvu, ki je neizogibno v varstvo italijanskega jezika in italijanske kulture v Dalmaciji. Šole bi morale biti po beogradschem predlogu privatne in ne državne. Stvar je sporočena v Beograd in pričakuje se odgovor. Poslanec Dudan je podal tozadevno v zbornici interpelacije.

ČESTITKE ROMUNSKIH INVALIDOV NAŠEMU KRALJU.

— Beograd, 10. junija. (Izv.) Kralj Aleksander je sprejel od romunskih vojni invalidov brzoljavno čestitko: Vojni invalidi Velike Romunije, zbrani na prvem kongresu v Bukarešti, pošiljajo povodom poroke Vašemu Veličanstvu najtoplejšje čestitke, spominjajoč se vojakov-tovarišev iz onih dni, ko so v skupni borbi prelivali svojo kri na Dobruži. Zele Vam popolno srečo na strani mnogoljubljene kraljice Marije.

NEPOSREDNO PRED VOLITVAMI.

— Beograd, 10. junija. (Izv.) Na včerajšnji seji je ministrski svet razpravljao o volinem zakonu. Daljša debata se je razvila o vprašanju novih volitev. Vlada je glede parlamentarnega dela odločila, da se v narodni skupščini predlože na dnevni red proračun, zakon o posejilu in novi volilni zakon. Na seji se je naglašalo, da je radi tega nujno in neobhodno potrebno, da so pri sejah plenuma narodne skupščine prisotni vsi poslanci. Minister financ predloži v najkrajšem času zakon o posejilu.

— Beograd, 10. junija. (Izv.) V parlamentarnih krogih je razširjena vest, da bodo po sprejemu proračuna, posojilnega zakona in volinoga zakona v najkrajšem času razpisane nove volitve. V smislu ustave je narodna skupščina po sprejetju gorenjih zakonov dokončala svoje parlamentarno delo in so torej volitve na podlagi ustave potrebne.

ZAKON O MINISTRSKI ODGOVORNOSTI SPREJET.

— Beograd, 10. junija. (Izv.) Na včerajšnji kratki seji je narodna skupščina sprejela zakon o ministarski odgovornosti. Rezultat glasovanja je bil ta, da je od 199 navzočih poslancev glasovalo za zakon 151 in proti 48. Na današnji dopoldanski seji izvoli narodna skupščina 31članski odbor, ki ima nalo-

go izdelati zakon o eksploataciji velikih pocestev, o kolonizaciji in o likvidaciji agrarnega vprašanja v Dalmaciji.

ZAGREBSKI DOGODKI IN VLADA.

— Beograd, 10. junija. (Izv.) Snoči ob 8. je bila seja ministrskega sveta. V razpravi je bila notranja politika. Daljša debata se je razvila o dogodkih, ki so se 8. t. m. zvečer odigrali v Zagrebu povodom patrijotičnih manifestacij in katere dogodke so inscenirali separatistični blokaši.

TRGOVINSKA POGODBA MED ČESKO-SLOVAŠKO IN GRŠKO.

— Praga, 10. junija. (Izv.) ČTK javlja iz Beograda 9. t. m., da je dr. Beneš pred odhodom dal časa konferiral z grškima ministroma Baltazijem in Theodokisem. Razgovor se je tikał trgovinske pogodbe. Po razgovoru je dr. Beneš preko Zagreba in Linca odpotoval v Prago.

ČESKOSLOVAŠKA PLAČA VOJNO POSOJILLO.

— Praga, 10. junija. (Izv.) Českoslovaška vlada namerava v kratkem predložiti parlamentu zakonski predlog o izplačilu vojnega posojila. Vlada predlaga 80% izplačila. V parlamentarnih krogih govore, da ima vlada že zagotovljeno večino za ta predlog.

Borzna poročila.

— Zagreb, 10. junija. Prosti promet. (Kurzi v kronah). Devize: Curih 53.—, 53.50, Pariz 25.—, 25.25, London 1235.—, 1245.—, Dunaj 1.70, 1.80, Praga 545.—, 548.—, Trst 14.40, 14.48, Newyork —, 276.—, (čeki), Budimpešta 31.50, 32.—, Valute: dolar 270.—, 273.—, napoleonodor 850.—.

— Curih, 10. junija. (Izv.) Predborza: Zagreb 1.925, Berlin 1.81, Dunaj 0.0325, Budimpešta 0.585, Praga 10.10, Milan 26.925, London 23.51, Pariz 47.425, Newyork 5.2275.

Rapidno padanje nemškoavstrijske krone. Za 100 nemških kron se plačuje v naši valuti samo še K 1.70 do K 1.80.

Gospodarstvo.

— g Ljubljanski veleosemjen od dne 2. do 11. septembra 1922. Dosedaj preskrbljene ugodnosti za razstavljalce in posetnike II. Ljubljanskega veleosemja. Uprava veleosemja je preskrbela svojim udeležencem dosedaj sledeče ugodnosti: 1. 50% znižano vozarino za osebe in blago na vseh železnica naše kraljevine in v vseh razredih. Zaenkrat se je dovolila polovična vožnja samo za osebne vlake, vendar upamo, da se bo dovolila tudi uporaba brzovlakov. Pravico do uporabe polovične vožnje imajo vsi oni, ki se na železniški postaji izkazejo s permanentno sejsmo legitimacijo II. Ljubljanskega veleosemja. 2. Carine prost uvoz in izvoz inozemskega razstavnega blaga, če je naslovljeno na naslov »Ljubljanskega veleosemja« in se tekom 6 mesecev iz naše države zopet izvozi. V slučaju, da se inozemsko blago zaradi v naši državi, se mora naknadno plačati običajno carino. Zaposliti smo, da se izjemoma dovoli tudi uvoz luksuznega razstavnega blaga za razstavo na veleosemju in za prost uvoz onega luksuznega blaga, katero naši trgovci in konsumenti naročijo za časa Ljubljanskega veleosemja od razstavljalcev na sejskem prostoru. Vse tozadevne kupčije pa so podvržene kontroli Ljubljanskega veleosemja. 3. Vse vizumске zadeve v inozemstvu se bodo reševale kar najhitreje. 4. Ministarstvo pošta in brzojava dovolilo je nalepljati kolke II. Ljubljanskega velikega semnja na vse poštne pošiljke. Ti kolki bodo zelo okusno in lepo izdelani in se dobe na željo brezplačno v veleosemski pisarni v Ljubljani. Priporinjamo, da so kolki opremljeni z besedilom v osemih jezikih.

— g Hrvatska Eskomptna Banka — Zagreb. Gospodin Ivo Schwarz, dosadnji ravnatelj podružnice Francusko-Srpske Banke u Zagrebu, imenovan je zamjenikom glavnog ravnatelja Hrvatske Eskomptne Banke.

— g Na upozorenje veterinarima, gazdama, (posednicima), gojačima i odgajajima svinja! Stavljamo u promet serum protiv svinjske kuge, koje smo prigotovili po metodi prof. dr. Hutyre, upotrebljavajući virus iz svih krajeva naše domovine, o čijem smo se delovanju prethodno bevedočili dozvolom Ministarstva Poljoprivrede i Voda zajedno sa drugim cepivima i serumima. Bezplatno stavljanje dijagnoze! Dajemo bezplatno upute u svakom stručnom pita-

nju! »Patria« Zavod za proizvodnju serumu, Subotica. Telefon 60.

Turistika in šport.

— Nogometna tekma Ilirija komb. — Sportverein Knittelfeld se v nedeljo ne vrši, ker Knittelfeld ni dobl pravčasno potnega dovoljenja.

— Ilirija II — Korotan, Kranj. Na igrišču Ilirije se vrši v nedeljo ob pol 17. uri nogometna tekma med drugim moštvom Ilirije in Korotanom iz Kranja. II. moštvo Ilirije, sestavljeno iz samih mladih igralcev, je znano po tehnični izvežbanosti in po lepi kombinaciji. V prvenstvenih tekmah rezerv je doseglo score 27 : 3. Korotan je mlad klub ter doslej v javnosti le malo znan. Njegove sposobnosti se more vsaj nekoliko presoditi po zmagi nad ljublj. Slavijo s 3 : 2, katero je premagala Ilirija II s 4 : 2.

Glasbeni vesnik.

— Pevski zbor Glasbene Matice. Za danes zvečer napovedana pevska vaja odpade ter se vrši prihodnja skupna vaja v torek 13. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani v Vegovi ulici. — Odbor.

— Svečani koncert Muzike Dravske diviz. oblasti je snoči še dosti napolnil prenovljeno unionsko dvorano. Koncert je bil po vzporedi in izvajanju krasen. Več poročamo prihodnjik.

Poizvedbe.

— Izgubil se je potni list od Kavarne Prešeren do glavnega kolodvora. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi 10 lir na naslov: Matevž Govekar, vas Jelčiči vrh št. 67, pošta Idrija, Ven. Giulia.

— Izgubila se je zleta broška z velikimi in malimi demanti ter eno perlo pred kakimi 4 tedni v operi, ali na potu od opere domov. Poštenemu najditelju izplačam četrtino vrednosti. Gospa Rekar, Križevniška ulica 6., I. nadstr.

— Izgubil se je pes-očvar, rjavkastočrn. SISI na ime »Sobole«. Prijave proti nagradi Cigalotova ulica 1/1.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

IVAN PODRŽAJ.

Solma

Neraztržljivi kavčukovi podpetniki za čevlje.

Continental

se naziva avtomobilski obroč ki se izdeluje v glasovnih svetovnih
tvornicah istega imena v Hannoveru. Pazite na varstveno znamko:

Zahtevajte za biciklje, motorciklje, osebne in tovarne avtomobile,
izključno obroč CONTINENTAL, koji ako so označeni z gornjim
zaščitnim znakom, jamčijo avtomobilistom najcenejšo vožnjo.

GLAVNO ZASTUPSTVO ZA SLOVENIJO:

Viktor Bohinec, Ljubljana, Poljanska c. 5.

Brzjavi: Contipneu.

Telefon: 599.

Prava turška električno pražena in mleto

kava

zajamčeno popolnoma čista in odlično
vse zlatolajno, se dobi vsak dan
sveža najceneje samo pri **Jovo R. Jovanoviću**, Tuzla (Bosna). Ras-
pošiljamo v poštnih zavetkih od 5 kg
naprej po povzetju. 3048

Proti Izredno dobri najemniki

se išče zidano poslopje, prilično
ali enonadstropno, od 80—150 kvadrat-
nih metrov veliko ali tudi večje, pri-
pravno za industrijsko podjetje v pred-
mestjih ali okolici Ljubljane v najem
ali zakup. Ponudbe pod „Zidano po-
slopje“ na anončno družbo Aiona Com-
pany, Ljubljana, Kongresni trg 3. 4320

O vrtnike,
zapestnice,
srajce,
batist-bluze
kakor druge pral-
ne obleke pere in
svetlolika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:

Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje,
Novomesto.

Dr. ing. Miroslav Rasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in

mesni stavbenik

Ljubljana, Gradjeva št. 13.

Stavbno podjetje in teh-

niška pisarna za beton-

ske, železobetonske in vo-

dne zgradbe, arhitekturo

in vsakovratne visoke

stavbe.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Izrištev. — Projektiranje.

Lep volčji pes

Čiste pasme, 8 mesecev star, se po ceni

prodaja. Ljubljana, Strojarska ulica 8, I.

Primarij

dr. Pogačnik

ordinira zopet redno za

oči, nos, ušesa, nosne in

vrtno bolezn. 4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

4051

Doset mladih praščev

napredaj. — Pakete se v Melodvoru

ulici št. 27. 4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

4320

Dobro nagrado dam

kdor mi preskribo stanovanje s 3 ali 4
sobami za takoj ali naj do jeseni v novi
zgradbi v Ljubljani. — Ponudbe pod
Mila skrinja 4064 na upravo Slov.
Naroda, 4264

Lepa vila

z vsem konforom v sredini mesta takoj
na prodaj. Ponudbe pod „Senčnat
vrt 4329“ na upravo Slov. Nar. 4326

Šivilja

se priporoča za šivanje po hišah. Po-
nudbe pod šivanje 4330 na upravo Sl.
Naroda. 4330

Prodaja se

damska, zelo lepa svila narodna noša.

Naslov pove uprava Slov. Nar. 4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

4332

**Zahtevajte
povsod**

CHARTREUSE

tvrdke M. Draškovič in drug
družba z o. z.

Maribor,
Koroška ces. 39

Pozor! sobni slikarji in pleskarji!
II. sobeslikarska, plesarska in orkestral-
karska zadruga „JUG“ v Beogradu,
išče nekoliko članov, in sicer le samostojne moči.
Zadruga vloga je 2600 Din. Prednost imajo sobni slikarji in pleskarji. Natančnejša pojasnila daje Vekoslav Surman, črkostavec v Ljubljani, Gradišče štev. 12. 4372

Proda se
restavracija in mesarija, zraven
lep senčnat vrt. Pripravno tudi za kakšno
manjšo tovarno. Naslov pove restavracija
Amerika, Glince pri Ljubljani. 4236

Urarski pomočnik
samostojen, se išče za skorajšnji na-
stop. Plača po dogovoru. R. Koblar,
urar, Zagreb, Nova ves 31. 4276

Pohištvo
elegančno, novo, deloma še ne rabljeno,
za spalnico, obednico in kuhinjo. se
proda. Vpraša se vsak dan od 10. do
12. — Sp. Šiška, Gasilska cesta 233,
prtlj., desno, zraven šole. 4316

Trgovskega pomočnika
(ali pomočnice)
sprejme takoj Ivan Globovnik, trgo-
vina z mešanim blagom v Skočljani.
3854

Štedilnik in električne
motorje po 300 voltov z 11,
in 2 HP, proda
Fran Mulec & drug, Selen-
burgova ul. 3, Ljubljana. 4342

Več velikih briljantov
in 8 najfinij
jih pristnih perzijskih pre-
prog, velikih in manjših, proda
dr. Pečnik iz Kaira v Egiptu,
tačas St. Jurij ob juž. žel. pri Celju.
Vsak dan izven torka in petka. 4340

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRICELJ, Dunajska o. 19,
se priporoča. Izvštev točna, cene
zmerne. 1001

Na prodaj
lepo malo posestvo na okrajni
cesti, 200 m od cerkve „Marija Brezje“,
za vsako obrt sposobno, vse v najlep-
šem stanju, njive s koruzo, ržjo, krom-
pirjem itd. posejane, lepe bradje. Cena
350.000 K. Kati Zorko, Marija Brezje
št. 65 pri Mariboru. 4302

Proda se velika množina
Mannesmannovih cevi
za vodovod. Vprašati z navedbo pre-
mera na uprav. Slov. Naroda. 4341

Prazno sobo
išče šivilja, ki je čez dan malo doma.
Sla bi eventualno tudi kot sestanovalka.
Ponudbe se prosijo pod „Prazno“ na
uprav. Slov. Naroda. 4336

Pisarna dr. Berneca v Celju išče
izurjeno strojepisko
Plača po dogovoru. 4346

Dobro izurjena šivilja
se išče na dom. Cesta na Rožnik št. 5.
I. nadst. 4350

Sokolski kroj
predvojno blago v najboljšem stanju se
po ugodni ceni proda. Vpraša se v
uprav. Slov. Naroda. 4358

Korešpondent (ka)
se sprejme v stalno dobro službo
v mestu na Gorenjskem. Zahteva
se brezpogojno hitro stenogra-
firanje in strojepisje, znanje slo-
vensčine in nemščine, prednost
ima znanje italijanščine. Ponudbe
z navedbo dosežanjega službo-
vanja in zahtev glede plače na
upravo Slov. Naroda pod „Izvoz
1001/4338“. 4338

Proda se
restavracija in mesarija, zraven
lep senčnat vrt. Pripravno tudi za kakšno
manjšo tovarno. Naslov pove restavracija
Amerika, Glince pri Ljubljani. 4236

Urarski pomočnik
samostojen, se išče za skorajšnji na-
stop. Plača po dogovoru. R. Koblar,
urar, Zagreb, Nova ves 31. 4276

Pohištvo
elegančno, novo, deloma še ne rabljeno,
za spalnico, obednico in kuhinjo. se
proda. Vpraša se vsak dan od 10. do
12. — Sp. Šiška, Gasilska cesta 233,
prtlj., desno, zraven šole. 4316

Trgovskega pomočnika
(ali pomočnice)
sprejme takoj Ivan Globovnik, trgo-
vina z mešanim blagom v Skočljani.
3854

Štedilnik in električne
motorje po 300 voltov z 11,
in 2 HP, proda
Fran Mulec & drug, Selen-
burgova ul. 3, Ljubljana. 4342

Več velikih briljantov
in 8 najfinij
jih pristnih perzijskih pre-
prog, velikih in manjših, proda
dr. Pečnik iz Kaira v Egiptu,
tačas St. Jurij ob juž. žel. pri Celju.
Vsak dan izven torka in petka. 4340

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRICELJ, Dunajska o. 19,
se priporoča. Izvštev točna, cene
zmerne. 1001

Na prodaj
lepo malo posestvo na okrajni
cesti, 200 m od cerkve „Marija Brezje“,
za vsako obrt sposobno, vse v najlep-
šem stanju, njive s koruzo, ržjo, krom-
pirjem itd. posejane, lepe bradje. Cena
350.000 K. Kati Zorko, Marija Brezje
št. 65 pri Mariboru. 4302

Proda se velika množina
Mannesmannovih cevi
za vodovod. Vprašati z navedbo pre-
mera na uprav. Slov. Naroda. 4341

Prazno sobo
išče šivilja, ki je čez dan malo doma.
Sla bi eventualno tudi kot sestanovalka.
Ponudbe se prosijo pod „Prazno“ na
uprav. Slov. Naroda. 4336

Pisarna dr. Berneca v Celju išče
izurjeno strojepisko
Plača po dogovoru. 4346

Dobro izurjena šivilja
se išče na dom. Cesta na Rožnik št. 5.
I. nadst. 4350

Sokolski kroj
predvojno blago v najboljšem stanju se
po ugodni ceni proda. Vpraša se v
uprav. Slov. Naroda. 4358

Korešpondent (ka)
se sprejme v stalno dobro službo
v mestu na Gorenjskem. Zahteva
se brezpogojno hitro stenogra-
firanje in strojepisje, znanje slo-
vensčine in nemščine, prednost
ima znanje italijanščine. Ponudbe
z navedbo dosežanjega službo-
vanja in zahtev glede plače na
upravo Slov. Naroda pod „Izvoz
1001/4338“. 4338

Registrirna blagajna
National, v popolnoma dobrem stanju,
novejši izvor s 4 predali, se proda. Na-
slov v upravi Slov. Naroda. 4286

Došla
večja množina plaščevin zrač-
njo za dvokolesa, guma za otroške vo-
zičke in nova dvokolesa. Velika zaloga
otroških vozičkov raznih modelov in
šivalnih strojev. Cene na zahtevo. Pri
Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4,
Stari trg 28. 3261

Za daljno prodajo.
„Diana“, francosko žganje. Velika in
stalna zaloga po originalnih tovarniških
cenah pri tvrdki Frano Gulda v Ma-
riboru. 3215

Klaviroje
uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deležo.
Ljubljana
Trška c. 43

Feliks Povše
Djevojka 4318
iz bolje kuće, koja dobro kuhati znae,
traži se k malo obitelji. — Sobarica
Slovenka u kući. Plača 700 K i više.
Ponude na Veru Kasumović, su-
prugu zdravniku, Koprivnica, Hrvatska.

Strojni tehnik
absolvent višje obrtne šole za stroje-
delstvo, 5 let prakse v večjih tovarnah,
več vseh pisarniških in tehniških po-
slov, zmožen slov. nemščine in ital. v
govoru in pisavi, išče službo. Re-
fektira samo na Ljubljano in okolice.
Ponudbe pod „Strojni tehnik 4237“ na
upravo Slov. Naroda. 4237

Mesečno sobo
meblovno ali nemeblovno, s posebnim
vhodom, za 1. ali 15. julij, išče mlad
zakonski par brez otrok, kateri je ves
dan odsoten. — Ponudbe pod „Mlra
stranka 4244“ na upravo Slovenskega
Naroda. 4241

Trstje (štukature za stro-
pe izdelujem z naj
modernejši stroji in
iz najboljšega materiala ter dobavljam
v vsaki množini po najnižji ceni.
Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradiška ulica 22.
TELEFON ŠT. 513. 3259

50 krojačic
za moško perlo se sprejme takoj. Pla-
čilo od kosa, stanovanje osigurano. Po-
nudbe na M. Kozina, tvornica rubla.
Karlovac. 4208

Trstje za strope
izdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — Anton Steiner,
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Pečatni
vosek
2580
kolonjske vode, Bay-Rum, francosko
žganje „Eleva or“. Glavna zaloga: F.
Šibenik, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

**Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri**

Franc Cerar
tovarnar v Stobu pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič in Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Hiša
s sadnim vrtom, 2 gozda, njiva, travnik,
zelo na prometnem kraju na Gorenj-
skem se proda. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 4248

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta štev. 8.
Krovec, stavljal, galanterijski in okrasni klepar.
Instalacija vodovodov.
Naprava strelovodov. Kapaletke in klesane naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za fir-
než, barvo, lak in med vsake velike stli
kakor tudi posod (škafte) za konzerve.

**Otroški vozički, dvokolesa, šiv-
valni stroji, pneumatika za**
dvokolesa, motorje in otroške
vozičke ter vsakovrstni deli,
najceneje v veliki izbiri. Cene
na zahtevo.
Tovarna „TRIBUNA“ Ljubljana
Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1

**Prva jugoslov. barvarija,
krmarstvo in strojarstva**
P. Semko, Ljubljana, Glince 230.
Sprejema italcje kože v barvo ka-
kor vsa v to stroko spadajoča dela.
Delo prevzemam v trgovini čevljev
Gradišče št. 10. 4299
Kupujem kože divjačine.

Trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja
prevzema in ima vedno v zalogi karbolinej, katran, tesni
cement, strešno lopenko, ruberoid (anduro), strošni lak, asfalt,
watproof, ceresit l. t. d.

Ljubljanska komercijalna družba,
Ljubljana, Bleiweisova cesta štev. 18.

Na Miklošičevi cesti se bo
gradila
ob Zadrugi banki trinadstropna stavba, dolžina 27 m (evt. 54 m).
Reflektanti naj se s pismenimi ponudbami oglase pri Miha
Marolt, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 4353

Največji davki
katere plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, izgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke
H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
znatke „IKO“ iz lastne tvornice v Sviči, kakor tudi
druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske
ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno oro-
dje, krstna in birmska darila ter vso drugo zlatino in
srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarije,
nože, britve, lasestrizne in britvske stroje, steklorezce,
doze za tobak, svačice in smotke, nažigalce in denar-
nice kupite dobro in ceno pri tvrdki:
H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

Najboljši škrikl jugoslovanskega proizvoda
„SALONIT“
izdelan iz znanega cementa znatke SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo
za cement portland. — Najboljšo in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.
Glavna zaloga: OBNOVA gradbena družba z o. z.
v Ljubljani.

TOVARNA GLINCE 6
gradi električne naprave, popravlja, prenovlja elektro-
motorje, dinamo in druge vsakovrstne stroje.
Prevzema strgarska dela v vsakem obsegu.
Postrežba točna.
Cene nizke

Jadranska banka
Beograd.

Delniška glavica: Din 30.000.000.- Rezerva: Din 15.000.000.-

Podružnice:
Celle, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula,
Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo,
Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.
Afilirani zavod:

Frank Sakser State bank
82 Cortland Street New York City.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,
LJUBLJANA, Prežernova ulica štev. 50, v lastnem poslopiju.
Brzojavke: Kredit Ljubljana. Telefon štev. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vred-
nostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-
ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in
kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Mahagonijeva jedilnica
elegančna, nova, se valed salitve pri-
tarno proda. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 4082

Pozor! Tapečiranje otroških vo-
zičkov - avtomobilov
po najnižjih dnevnih cenah. Izdelujem
tudi vsakovrstne kmetijske opreme.
A. VINČEK, Glince štev. 90 pri
Ljubljani. 3512

Jugoslovanska banka d. d.
Debl. glav. K 200.000.000-
Centra v Osljaku. Rezerve K 50.000.000
Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Rupije in prodaja devize in valute najhulantneje. | Obrestne vloge na hranilne knjižice in na tekoči
račun po najvišji obrestni meri.

KOLESA
avtomobili, deli in oprema,
pnevmatika
najceneje
na drobno
na debelo
J. GOREC
Ljubljana, Gosposvetska c. 14.
Garaža. Delavnica.

DESTILERIJA D. D.

prva jugoslovanska tovarna
esence za rum in likerje,
eteričnih olj in etra : : :

3867

Poštanski ZAGREB Beštovi-
pretinac 143 deva ulica 7

Zastopnik na "ZAGREBAČKEM KBORU"
v Industrijski palači mesto broj 78.

PUCH-KOLESA

pnevmatike in vse potrebšline
kupite najceneje pri tovarni

IGN. VOK. Specialna trgovina avtomob.
strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Naznanilo.

Pleskarska in ličarska delavnica
IV. Brunčič & Fr. Robernik
ob se preselila iz Kolodvorske ulice 30
v Karol Kotnikovo ulico (na Ledini)
ter se nadalje priporoča slav. občinstvu; delo točno in solidno,
cene smerne. 4373

Dražbeni oklic.

Na predlog Josipa Malin, posestnika iz Ljubljane, Karu-
novi ulica 5, se vrši v nedeljo, dne 11. junija 1922 ob 3. pop.
na licu mesta v Karunovi ulici 5

prostovoljna javna dražba

zemljišča vložek 57 k. o. Tirovsko predmestje, ki obsega iz hiše
št. 5 v Karunovi ulici ter vrta pri hiši. Izhodna cena znaša
K 240.000. Pred pričetkom dražbe je treba položiti v roke sodnega
komisarja kot vadilj K 24.000.

Natančnejši podatki so na razpolago v pisni podrobnosti,
Sodna ulica 11. ob uradnih urah.

V Ljubljani, dne 7. junija 1922.

Notar kod sodni komisar,
Dr. Karol Schmidinger, i. r.

Prvovrstne specialne

angleško in češko sakno, modne
in športne obleke, pelerine, po-
vršnike, raglane, dežne plašče,
perilo itd., priporoča trdka

Drago Schwab

(preje Schwab & Bizjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarno. Dvorni trg 3.

administrativnega vodjo

za neko tovarno v Sloveniji. Posredni, v katerih naj se najde doseganje slu-
žbovanja in zahtevni piz, se poslati pod oznako „Bodetnost“ na anonarno družbo
Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 8. 4324

Velik, železen, malo obrabljen štedilnik (Tischherd)

od tovarne Kolosara, Weis, dolga 92 cm, dolga 300 cm, visokina 78 cm, za
kakšno vojo gostine s večjo močjo kuhinje, katera ima visok dimnik, se
proda med jutro 1. Frana Belone, Kranj. 4309

Strojnika petrista in samičarja, z
dobrimi spričevali sprej-
me tako v službo trdka
Fr. Martinez
Ljubljana, Pruie 8. 4245

20 klavirjev pianinov in
harmonijev
Fürster, Bösendorfer, Heitzman itd.
na izbere pri trdki

ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glas-
bene Muzike
Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prodaja tudi na obroke. — Največja trdka in izposojevalnica v Jugoslaviji. —
Velikanska zaloga violin, vsega glasb. orodja, strun (angros detali) in muzikali

GARANTIRANO REPARIRANI
Lokomobili
VRUČA PARA / HEISSDAMPF /
ZASICENA PARA / SATTDAMPF /
ZA SVAKI EFEKAT /
ZA SVAKO GORILO /
BRÜDER
FISCHER
TVORNICA STROJEVA
WIEN, III. EASANG, 38.
BRUNNLOKOMOBILFISCHER
WOLF-LANZ-HOHLERK
PROMPINA ODPREMA

Zastopnik je trdka: Stehl in Tujeb,
Ljubljana, Realijska cesta 4.

Veletgovina seljačke manu- faktorne robe

nudi razno tekstilno blago
kakor n.p. modrotisk, platna,
oksforde, kanafase, hlačevi-
no, svilene in pavolnate pa-
volnate robe, sukanec in
vse drugo.

Vilim Pick,

ZAGREB, Duga ul. 6
v lastni hiši.
Telefon 3388.

Ustanovljeno leta 1898.
Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp.
Pestojna

Centrala: Ponteba.
Podružnice: Postojna (Poštni predel 17), Villach (Poštni predel 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
— Odprema vsake vrste blaga. —
Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Svileni klobuki čepice in slamniki

najnovejših oblik v veliki izbiri po znane nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zalogi klobuki vedno v zalogi

V trgovini O. Bernatović Mestni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 100 Din naprej
raglani	od 250 Din naprej
moške hlače	od 80 Din naprej
damski plašči	od 150 Din naprej
damski kostumi	od 180 Din naprej
damske modne obleke	od 200 Din naprej
damske krila	od 60 Din naprej
in binze	od 30 Din naprej

Spornišadne novosti vedno v zalogi.

R.WOLF

Dela. družba. Magdeburg - Buckau
Glavni zastopnik za Nemško Avstrijo in Jugoslavijo:
Inž. A. Zera, Wien III/3, Am Neumarkt 21

Stabilne in prevozne

lokomobile

za pregreto in nasično paro
od 10 do 800 k. s. moči

Mlatilne garniture za pregreto in nasično paro
Mlatilne garniture z motornim obratom
Cestne lokomotive za pregreto paro
Parni plugi za pregreto paro in
orodja za obdelovanje zemlje

Zastopnik za Slovenijo: Inž. R. Roesser,
Ljubljana, Realijska cesta 12.

Delniška glavica:
K 20.000.000-

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šalenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne pose najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000-

TELEFONI št. 146. 458.

Brzjavka: ESKOMPTNA.